

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenként egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 "	30 "
1000 "	60 "
2000 "	90 "
3000 "	120 "
ezen felül	150 "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "
OMGE postatakarékpénztári esekkszáma száma: 10,399

Lappótdíj OMGE-tagoknak:

Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető igazgatója

Felelős szerkesztő: Rothmeyer Imre
Társzerkesztő: Dörsehug Tibor

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Ühősi-ut 25. Telefon: 189-232

Előfizetési árak:

„Kétfoldú gazdasági előadások” című füzetet együtt

Kétfoldú OMGE tagoknak:		Kétfoldú OMGE tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	8 pengő
Fél évre	11 "	Fél évre	15 "
Egész évre	20 "	Egész évre	28 "

Előfizetőknek:

Negyed évre	10 pengő	Negyed évre	13 pengő
Fél évre	18 "	Fél évre	22 "
Egész évre	33 "	Egész évre	40 "

Postatakarékpénztári esekkszáma száma: 26,576

H Ú S Z É V.

Két évtized előtt sötét és aggasztó felhők borultak szegény hazánk égére. Keserű idők voltak azok. A világháború és a rémséges emlékül vörös uralom után az ország megcsönkítve, tönkre téve és kipusztítva, az ország fővárosa pedig idegen uralom alatt... Bizonytalan és komor volt a magyar jövő. Minden igaz magyar azoknak az időknek a borzalmaitól és szenvedéseitől megtörve és elcsüggedve, mint egy ember fohászokodott szívből jövő imájával a Mindenhatóhoz, hogy segítsen és könyörüljön meg Szent Istvánnak szomorú sorsban tengődő országán. Az Egek Úra meg is hallgatta a sokat szenvedett magyar nép panaszos fohászait és ennek eredményeként a sötétre beborult magyar égből fenyegető felhők közül utat talált az áldást hozó napsugár. Ez az egész országban reménykeltő és jobb idők elkövetkeztét jelentő napsugár volt nagybányai Horthy Miklós fővezérnek Budapest felé tartó útja. Minél közelebb ért az ország fővárosához hűséges sastollas hadseregével a magyarság reménysége, a fővezér, annál nagyobb lett a hit, a bizalom Magyarország sorsának jobbrafordulásában és az új független, boldog Magyarország elkövetkeztében.

Ma húsz éve, Magyarország jövődjének derengő hajnalán, 1919 november 16-án vonult be Magyarország kormányzója, mint a nemzeti hadsereg akkori fővezére a borzalmas vörös uralom emlékeitől kísért és az idegen megszállás alól felszabadult fővárosba. Előkerültek a sok veszély között rejtett helyeken őrzött nemzeti zászlók, mintegy jelképezve a magyar nemzeti élet, a függetlenség és szabadság kezdetét. A súlyosan megaiázott ország minden igaz polgára a bizonytalanság utáni megkönnyebbülés és megnyugvás érzésével, szívdobogva, mámoros örömmel fogadta és üdvözölte a fővezért és a büszke magyar zászlók alatt bevonuló nemzeti hadsereget, amelyet egy ember erős akarata, a magyar jövődbe vetett hite szinte semmiből teremtett meg Szegeden. Ez az erős akarat és hit volt a szerencséje hazánk számára.

A főváros képviselőjének üdvözlő beszédére vála-

szolva többek között ezt mondta a nemzeti hadsereg bálványozott fővezére: „Katonáim, miután betakarították a földekről az Isten áldását, fegyvert fogtak, hogy rendet teremtsenek az országban”. A rend helyre állott. A parlament előtt tartott beszédében pedig megjelölte azt az utat, amelyen haladva, biztosítható a teljesen elpusztult és már pilléreiben megtámadott ország újraépítése és boldogulása. Ezt az utat járta országulásának elmúlt két évtizedében nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója és akkori célkitűzései szerint a felépítést végre is hajtotta. A programból valóság lett. Azóta körülöttünk országok szüntek meg és tűntek el a térképről, Magyarország pedig felépült romjaiból, határai megnagyobbodtak, az országban békés termelői munka folyik, külföldön becsülete és súlya van hazánk számára.

Visszatekintve erre a két évtizedre, láthatjuk, hogy mily nagy érdemei vannak kormányzóknak az ország újraépítése terén. Arany betűkkel írta be a nevét Magyarország történetébe. A fővárosba történt bevonulásának húsz éves évfordulóján az egész ország üdvözli a kormányzót és Isten áldását kéri országulásának további munkálkodására. A nehéz magyar sors legsúlyosabb idejében vette át az ország dolgainak és jövődjének irányítását, bölcsességével, töretlen magyarságával vezette az ország ügyeit. Kemény kézzel, de szerető és meleg szívvel irányította hazánk meggyengült és nagyon sérült hajóját. A világháborúban, mint az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregének büszkesége, feledhetetlen győzelmekre vezette a parancsnoksága alatt álló hajóhadat. A világháború és a borzalmas vörös uralom után megmaradt sok zátony és gyakran felmerülő súlyos nehézségek között bölcsességével és hazaszeretetével a békesség és a termelői munka biztos révébe vezette az országot. A biztosított jogrend, országunk sorsának jobbrafordulása mind az egész világon tisztelt és becsült nevéhez fűződik. Áldja is érte minden magyar.

A magyar gazda büszkébb országunk kormányzójára, mint a többi magyar polgár, mert nemcsak a

TARTALOM:

- Húsz év. (Rt.)
- A magyar gyümölcs jövője. (D.)
- A kukoricavetőmag előkészítése. (Fleischmann Rudolf dr.)
- Értékesítési gondok a juhászatban. (Kisfaludy Árpád.)
- A nagybani uradalmi baromfi-hizlalás, viszonyítva a sertés-hizlaláshoz. II. (Somogyi Ernő.)
- Telepítés Németországban. (Vogel József dr.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- Gazdatársadalmi mozgalmak.
- 2-80 pengő a jövő évi cukorrépa átvételi ára.
- Az OMGE közleményei.
- Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyésztésrendezőbizottságának gyűlése.
- Az OMGE dohánytermelési bizottságának és a Dohánytermelők Országos Egyesületének együttes gyűlése.
- Rege Károly dr. gazdasági főtanácsos.
- Vegyes közlemények.
- A gabonapiac helyzete.
- Állatiplaci szemle.
- A Kétfoldú gazdasági Hivatal piaci helyzetjelentése.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

kormányzót látja benne, hanem a gazdát is. A magyar falu szülőtte. Az Alföldön, a végtelenség látszó búzavirágos és pipacsos búzatáblák hazájában látta meg a napvilágot. Mint birtokos család fia, családi hagyományként már vele született a magyar föld iránti szeretet és őszinte ragaszkodás. A nehéz ország-lási gondok mellett a kenderesi birtok ura is és így mindig állandó kapcsolatban van a magyar földdel, hallja annak panaszait, átérzi bajait és mindent megtesz, hogy a magyar föld és az abból élők jövődjé sebb, jobb és boldogabb legyen.

Az egész magyar gazdatársadalom hűséges, meleg szeretettel és mélyes tisztelettel üdvözli a kormányzót Budapestre történt bevonulásának huszadik évfordulóján: és az Egek Urának áldását kéri további országulásához. Rt.

NAPFÉNYT, ZÖLDTAKARMÁNYT, LEGELŐT

és a nem importálható CSUKAMÁJOLAJAT pótolják a

D-vitaminkészítmények

Legelőnyöschben beszerezhető!

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkeze, Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

Telefon: 127-388

Kirendeltségek: Debrecen, Győr, Szolnok, Szombathely, Lepsény, Nyíregyháza, Mátészalka, Komárom.

Ma számunk 16 oldal

E szám ára 80 fillér

torz magvak sokszor még a cső közepén is előfordulhatnak a rendes sorok között.

A csüszmag éppen a tökéletesen benőtt csüveknél a legnagyobb számú, míg a kevésbé jól benőtt csüveken a csüszmag úgy sem fejlődik ki olyan nagy számban. Szemléltetés okából a közölt képen bemutatott a háromféle magalak csoportjait.

A felsorolt tapasztalatok alapján tanácsos lenne ezt a kérdést a M. Kir. Állami Vetőmagvizsgáló Állomással karöltve tanulmányozni és a vázolt megoldást a gyakorlatban minél hamarabb megvalósítani.

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Schandl József dr.

Értékesítési gondok a juhászatban.

Írta: Kisfaludy Árpád.

A mezőgazdaság üzemeit a konjunktúra ingadozása esetén időnkint meg kell vizsgálni, hogy megállapítsuk az egyes üzemek jövedelmezőségét. Ha a juhászat jövedelmezőségét vizsgáljuk, úgy megállapítható, hogy 1939 június végén — amikor már a nyírást is elvégeztük — a juhászat számláján ráfizetés mutatkozik. Attól függően, hogy anyajuhait fejt-e a gazda, vagy báránynevelést folytat, más és más eredményt kapunk. Ha a bárányokat 4—5 napos korban a gazda a legalacsonyabb áron értékesíti és az anyajuhokat fejt, akkor anyajuhonként a ráfizetés — tisztántúli viszonyok között — 1.66 P. Ha pedig a bárányokat felneveli, tehát nem fejt a gazda, akkor még nagyobb lesz a ráfizetés, mégpedig anyajuhonként 3.32 P.

Természetes, hogy a juhászattal foglalkozó kis- és nagygazda legfőbb bevétele a gyapjú. Mindent elkövet, hogy a textilgyárosok által keresett minőségű gyapjút előállíthassa. Ezért nagy súlyt vet a jó és bő téli takarmányozásra, a jó és megfelelő apaállat kiválasztására, gondoskodik a legelőkről arról, hogy esős időben fedél alá legyen terelhető a juhállomány, stb. Mindez aránylag nagy tökélet igényel.

Nemzetgazdasági érdek az, hogy az országban csakis olyan juhállomány legyen, amelynek gyapja a hazai gyárak szükségletének megfelelő és minőség szempontjából a honvédelem céljaira, katonai ruházat készítésére alkalmas.

Megállapítható, hogy minden háborús mozzanaton belül igen élelénk a gyapjú iránt a kereslet. Napjainkban úgyszólván egész Európa háborús mozgolódásban és háborúban él, el lehetünk tehát készülvé arra, hogy a mostani juhállományunk — mint ahogy az az utóbbi években csökkent — nem lesz elegendő az igények kielégítésére. Az államhatalomnak kell tehát mindent elkövetnie, hogy az ország megfelelő minőségű gyapjút termelő juhállományát olyan mértékig fokozza, amely legalább a belső szükségletet kielégíteni képes.

Ennek a célnak elérésére meg kell vizsgálni, hogy mi az oka annak, hogy az 1924—1926. évekig számszerűen rohamosan emelkedett juhállomány a következő években már tetemesen csökkent.

Bővebben nem kell magyarázni, hogy mind a kis-, mind a nagygazda csakis akkor termel, ha jövedelmét biztosítottnak látja. Ha a kisgazda a környék nagyobb gazdáinak juhászatát figyelve megállapítja, hogy ott a juhállományt csökkentik, sőt tapasztalhatja, hogy egyes nagy gazdaságok a juhászatot abbahagyják, akkor a kisgazda is rájön arra, hogy ő is ráfizet juhászatára, mert ez az állattenyésztési ág a mai viszonyok között tehetetlen. A helyzet aszerint alakul, hogy milyen 1. a gyapjú ára, 2. az évente kb. 12%-ig terjedő mustra-anya eladási lehetősége, 3. a bárány-értékesítési lehetőség, 4. a tej- és tejtermékek ára.

Foglalkozunk részletesen az egyes pontokkal. A gyapjú ára. A mai körülmények között is a gyapjú ára, illetve az ár megállapítása a legnagyobb fogyasztótól függ. Legnagyobb fogyasztónk a katonaság. Tehát végeredményben az államhatalom, a honvédelmi minisztérium érdeke az alacsony gyapjúár, de viszont érdeke a megfelelő minőségű és mennyiségű gyapjúkészletek felett való rendelkezés lehetősége is.

A valutáris nehézségek miatt állami érdek az, hogy lehetőleg az egész ország gyapjúsükségletét a magyar gazda termelje. Az alacsony gyapjúár semmi esetre sem hat serkentően a gazdákra. Az egyes gyapjűfélésekre alapos vizsgálat után olyan leg-
alacsonyabb árat kell megállapítani, hogy az serkentő legyen a juhtartásra, a juhászatok fejlesztésére, mert csak így remélhető a juhállomány számbeli emelése és a gyapjútermelés fokozása.

Mustra-anyajuhok értékesítése. Meg kell vizsgálni, hogy mi az oka annak, hogy Magyarországon a juh-hús fogyasztása nem közkedvelt, szemben a nyugati államokban tapasztalható helyzettel, ahol a hús-fogyasztás nagy százaléka a juhhúsról esik. Nálunk idegenkedik a juhhústól a meszaros, a vendéglős, a fogyasztóközönség. Az idegenkedés fő oka a hús különleges szaga. Tudjuk, hogy általában a húsok igen hamar magukba vezik az idegen szagot. A nedves juhbunda erősen ellenszenves szagát érezni a rosszul kezelt juhhúson. Meg kellene tehát vizsgálni, hogy milyen eljárással és kezeléssel, továbbá minő szállítási előírásokkal lehet megóvni a juhhúst attól, hogy ezt az ellenszenves szagot magába vegye.

Meg kellene vizsgálni, hogy mik azok a tényezők, amelyek miatt a juhhús aránylag drágán kerül forgalomba. A kb. 40 kg-os élőszűlyű mustra-anyabirka ára 12—14 pengő értéket képvisel. Ebből körülbelül 50% hús nyerhető, amelyet a vágási díj, állatorvosi díj, a húsforgalmi adó, a fogyasztási adó, a közvágóhídi díj, stb. terhel úgy, hogy ezek a terhek még a községi vágásoknál is darabonként 5.88 P.-t tesznek ki. Ilyen teherterheléssel természetesen a birka-hús sem lehet olcsó. Ezt a nagy terhet okvetlenül csökkenteni kell.

A kormány egyik legfontosabb céljának tekinti a falusi lakosság szociális helyzetének javítását, a kisemberek táplálkozási lehetőségeinek megkönnyítését. A cukor- és tejakción kívül a juhhús-akción is be kellene vezetni. Ha az államháztartás erre a juhhús-akción nem áldozhat, akkor lehetővé kellene tenni az olcsó juhhús-fogyasztást. Az állatorvost nélkülöző kisközségekben jelenleg is csak „húslátó” emberek működnek és a meszaros saját udvarán vágja a birkát. Nem kell távoli vágóhídra kiszállítani a vágás céljából a birkát, tehát elcsúsz a vágóhídi díj, az állatorvosi költség, eiesik a vágólegények időtöltése, stb. A hús-forgalmi adót és a fogyasztási adót az államnak el kellene törölnie. Ezt a célt tekintve, nem kerülne túlságos áldozatra, így a birka-hús mostani 1—P-s ára leesne 60—70 fillérré kg-ként. Ezekkel az intézkedésekkel elsősorban azon a néposztályon lenne segítve, amelynek tápláltságát a különféle akciók révén amúgy is javítani kívánjuk. A nagyobb juhhús-fogyasztás folytán nemcsak sertés-, marha- és baromfi-ételeink fokozódhatna, hanem a juhászatok jövedelmezősége is emelkedne, amivel juhállományunk gyarapodása járna.

A bárányértékesítés nagy gondot okoz a gazdáknak. Az eddigi szokás szerint a gazdaságokban felelő bárányok borbén maradnak és ilyen állapotban kerülnek vagonban a nagyvárosokba. A zárt helyen a nyirkos bunda bűdös szaga megfertőzi a húst. Látható Budapesten a vasútból való kirakodás alkalmával, hogy egy-egy kocsira 70—80 bárányt dobálnak egymásra. Órák hosszat állanak így a kocsin, amíg a meszar-székbe kerülnek. Mődját kellene ejteni annak, hogy a bunda szaga ne fertőzze meg a bárányhúst.

A tej- és tejtermékek értékesítésénél földművelési kormányzatunk üdvös közbelépésének máris meglett az eredménye, mert az áresökkenés megállt, a kivétel révén biztosítva van az értékesítés és megszünt a multban gyakori árzuhanás.

Tudomásom szerint a juhtenyésztők többször jártak a honvédelmi minisztériumban, kérve, hogy a juhhúst használják fel a hadsereg élelmezésben. Ez az akción azonban eredménytelen maradt.

Budapest székesfőváros a szegénység ingyen étkeztetése során aránylag nagymennyiségű húst fogyaszt. Ajánlatos lenne, ha a főváros is intézkedne, hogy az ingyen étkezési akcióban csakis juhhúst használ-nának fel.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Báldy Bálint.

A nagybani uradalmi baromfi-hizlalás — viszonyítva a sertéshizlaláshoz.

Írta: Somogyi Ernő.

II.

Az uradalmi csirkehizlalás teljesen előtt az Alföldön üzött kereskedelmi baromfi-hizlalás módszerétől. A hizlaláshoz idő kell, azzal pedig a kereskedő — mint említettem — nem rendelkezik, mert ő a baromfi-fiba fektetett tőkét minél hamarabb akarja ismét visszakapni, hogy újabb csirkefőmegeket vásárolhasson. Az uradalom azonban nem elégszik meg néhány napos etetéssel és egyszerű javítással, hanem hosszabb ideig hizlal és főcélja a csirke súlyának lényeges gyarapítása és a hússzaporulat.

A csirke hizlalása csak abban az esetben lehet eredményes, ha nemcsak a takarmánytannak megfelelően, hanem fontos élettani szempontok figyelembevételével is messzemenően alkalmazkodik az állat természetéhez. A göboly vagy a sertés akár hónapokig is elfekszik vagy eláll egyhelyben és amellet nagyon jól érzi magát. Ilyen nagyfokú téllenséget a csirke természetére tartósan ráerőszo-kolni nem lehet, mert életeleme a mozgási lehetőség. A csirke tehát még a hizlalás alatt sem nélkülözheti az annyira fontos mozgásszükségletének a kielégítést, márpedig a mozgási lehetősége abban a kertecben, amelybe rendszerint tizedmagával helyezik, olyan csekély, hogy már majdnem az egyhelyben való topogással egyenlő. Ez a mozgásnélküliség ellenkezik a csirke természetével és ezt a természetellenes állapotot nem is bírja ki sokáig, — de ha mégis erőltetjük, úgy már a tizedik nap után rohamosan beáll a rossz közérzet, a csirke fáradt, unott és étvágytalan lesz (káfigműve), lesóványodik, sőt sokkal soványabb lesz, mint volt a beállítás alkalmával. Ezt a különleges tünetet csak a csirkehizlalásnál lehet észlelni, míg a libát a legesekélyebb reakció nélkül 4—6 hétig is lehet kertecben hizlalni, sőt tojni is. A kényserűségből rövidre szabott kertec-hizlalási módszerrel tehát még a legrovassabb mesterkedéssel, vagy a legfélte-nyebben üzött tilkos és állítólagos csodás hatású takar-mánykeveréssel sem lehet a csirke súlyát és húst ráhizlalni, mert 6—10 napos etetéssel ennek a kívánatos eredménynek elérése csoda volna, csodák pedig nincsenek. Hogy tehát a csirke súly- és hússzaporulatát hizlalás útján elérhessük, az exporttelepeken immár évtizedek óta használt „kertec-hizlalás” helyett a több mozgási szabadságot nyújtó „ölhizlalás”, illetve „bozhizlalás” rendszerét ajánlom, mert csirke-nél a mozgásszükséglet annyira ösztönös és pótolhatatlan, hogy kielégítését okvetlenül össze kell egyeztetni a hizlalási eljárással. Ez az összeegyeztetés azonban nem is probléma, mert hízócsirkénél nem a kifutón van a lényeg, hanem csak a mozgási lehetőség. Eredményesen tehát csak tágas és világos boxokban, illetve ólakban lehet a csirkét hizlalni, ahol a mozgási lehetőség megátalja az unottság és leromlás tüne-teinek érvényrejtését és így adva van a beállított csirke huzamosabb ideig tartó hizlalásának a lehetősége. A huzamosabb hizlalás viszont lehetővé teszi a nagyobb mennyiségű takarmányfogyasztást, a nagyobb takarmányfogyasztással pedig együtt jár a nagyobb mértékű súlygyarapodás. Látjuk tehát, hogy milyen elválaszthatatlan természetes kapcsolatok vannak a mozgási lehetőség, takarmányfogyasz-tás és súlygyarapodás között.

A hosszabb időt igénylő uradalmi vagy mezőgazdasági csirkehizlalás két részből áll és pedig az előhizlalásból, amely két hétig tart és a belterjesebb hizlalásból, amely három hetet vesz igénybe. A csirkét tudvalevően kisgazdaságokban ridegen és mostohán tartják és főleg abból él, amit a legelőn vagy az udvaron talál, viszont igaz, hogy másrészt tozódnak a korlátlan szabadság élvezetében. Az előhizlalásait a csirke

A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium 160.897/1939. számú rendeletével engedélyezett

Neo-Akko

a leghatásosabb és legolcsóbb

D-VITAMINKÉSZÍTMÉNY

Hatékonyságát az előirt kg-kinti 150 ezer nemzetközi egység D-vitamintartalma biztosítja. Olcsóságát az alacsony ár bizonyítja!

Gyártja és a D-vitamin tartalmáért szavatol:

VITAMIN LABORATORIUM
Budapest, II., Retek-utca 3. Telefon: 167-402

A NEO-AKKO ÁRA:

1— 25 kg-ig kg-kint	P 1:70
25—100 „ „	P 1:60
100 kg-on felül „	P 1:50

zsakkal együtt, forgalmi adó mentesen, helyt Budapest

fokozatosan belenevelődik és beleszokik az erősebb és belterjesebb hizlalással járó bőséges takarmányozásba és így megkíméljük a szervezetét attól a meg-erőltetéstől, amely nem volna elkerülhető, ha a takarmányozásban átmenet nélkül történik át a neki szokatlan, belterjes hizlalási módszerre.

A két hétig tartó előhizlalás alatt a csirke mozgási lehetősége nemcsak a box vagy az ől területére szorítkozik, hanem a box előtt elterülő előtérre is, amely könnyű dróthálóval van körülrítve és amely csupán 8-10-szer akkora, mint maga a box vagy az ől területe. Hizlési körülménye ugyanis nem a nagy kifutón van a súlypont, mint a tenyészcserkénél, hanem csak a mozgási lehetőségen. Az előhizlalás után következő belterjesebb hizlalás alatt a csirke mozgási lehetősége már valaminek korlátoitabb, amennyiben nem jöhet ki többé az előtérbe, de azért magában az őlben még éppen eleget mozoghat, járkálhat, kaparhat. Ezalatt az előtér a következő beállítás részére ismét begyepesedik, az elhullott trágyát pedig a föld és a növény megemészti. A csirke tehát ösztönének megfelelően, kezdetben többet, később valamivel kevesebbet mozoghat, „közérzete” nem szenved hiányt és emiatt lényegesen hosszabb ideig hizlalható, mint a szűk ketrecben, ahol teljes feltélességre van kárhoztatva.

A boxok vagy a hizlalóólak egymás mellett vagy egymás mögött vannak elhelyezve, aszerint hogy milyen alakja van az erre a célra kiszemelt területnek. Egy ől területe 30 négyzetméter, ahol 300 hizlési csirkét lehet elhelyezni. Bár a 30 négyzetméteren 300 csirke van elhelyezve, a valóságban mégis mindegyik csirke külön-külön is használhatja az egész 30 négyzetméternyi területet, mert az ől területén belül kedve szerint járkálhat ide-oda, mozoghat, az alomban kaparhat, a homokládában homokfürdözhet, felülhet az ülőlécre, de éppen csak annyi szabadságban részesül, hogy felesleges szaladgálással a fokozatosan lerakódott húst „le ne szaladjá”.

A *jövedelmesség* elbírálásánál figyelembe kell venni, hogy a mezőgazdasági csirkehizlalás művelete összesen tehát öt hetet vesz igénybe. Az öt hét alatt a csirke összesen 3 kg jól megválogatott, elegendő fehérjét tartalmazó hizlalótakarmányt fogyaszt el. Mivel a takarmányértékesítés a parlagi csirkénél éppen úgy, mint a sertésnél 20% körül mozog, egy 80-90 dkg elősúlyban beállított csirkénél a ráhizlás 60 dkg lesz. Mibe kerül ezek után 3 kg takarmány és mennyit ér a belőle értékesült 60 deka elsőrendűen áthizlalt prima csirkehús? 3 kg szakszerűen összeállított legjobb hizlalótakarmány ára —20 P. kg-kint összesen —60 pengő, míg a ráhizlalt prima csirkehús 1-70 P. kg-kint, tehát 1-02 pengő értékű. A nagymértékű ráhizlás ugyanis nemcsak egyszerű súlygyarapodás, hanem egyben a hús alapos áthizlását is jelenti, amely az egész csirke értékgyarapodásával jár. Sertésáthizlásnál a feletett 3 kg takarmány szintén 20%-kal, azaz 60 dkg súlyszaporulattal értékesül, de ezt a húsmennyiséget csak —60 pengővel lehet értékesíteni, ha kilóját 1 pengőbe számítjuk. Azonos mennyiségű és értékű takarmánnyal csirkéből 1-02 pengő, sertésből pedig —60 pengő értéket lehet kitermelni.

A *csirkehizlalásba fektetett tőke sokkal gyorsabban forog*, mint a sertésáthizlásba fektetett tőke, mert a csirkehizlalás öt hétig tart, a sertésáthizlás pedig hat hónapig. Egy sertés meghizlásához hat hónap alatt körülbelül 600 kg takarmányra van szükség. Ugyannyi takarmánnyal öt hét alatt a 200 csirkét a leg-*alaposabban* ki lehet hizlalni. A 20%-os takarmány-*értékesítés* alapulvételével mindkét esetben 120 kg volna a súlyszaporulat, csak hogy a 120 kg csirkesúlyszaporulat 204 pengő értéket, a 120 kg sertés-súlyszaporulat 120 pengő értéket jelent. Míg a sertés-hizlalásba fektetett 600 kg takarmány tőkéje hat hónap alatt egyszer forgatható meg, az alatt a csirke-hizlalásba fektetett 600 kg takarmány tőkéje leg-*alább* négyszer forgatható meg. Hol értékesül tehát *jövedelmesebben* a feletett 600 kg takarmány: az 1 darab zsírsertésben vagy a 200 darab hizott csirkében? A *takarmány ára és az uradalmilag hizlalt prima csirke ára között a viszony sokkal kedvezőbb*, mint a takarmányárak és a zsírsertésárak között, mert a prima hizott csirke ára majdnem kétszerese a sertés árának, bár a takarmány a csirkében éppen olyan százalékkal értékesül, sőt gyakran még jobban is, mint a sertésben. A zamatos ízű magyar parlagi csirke az elhízásra éppen olyan hajlamos, mint a sertés, csak természetének megfelelően következetesen kell hizlalni, mert tisztán ezen van a súlypont.

Ne hagyjuk magunkat befolyásoltatni attól a régmúlt időkből származó tévhitől, hogy ahol sok és sokféle csirke van együtt, biztosan beüt a vész, amely megtizedeli, sőt gyakran el is viszi az egész csirke-állományt. Először is csak piros tarajú, élénk szemű, jó kondíciójú csirkét vásároljunk és állítsunk be, másodsor pedig tartjuk mindig szem előtt, hogy a *csirke egészségi állapotának leghatásosabb biztosítéka a tej és a gondos tisztaság*. Sovány aludttej mérsékelt adagolása a csirke legjobb és legbiztosabb egészség-megőrző és betegségtől megóvó természetes tápláléka. Sőt étrendi hatásával nagyobb mennyiségű takarmány felvételére is ösztönzi az állatot, ami a kiadósabb és gyorsabb súlygyarapodás szempontjából rendkívül fontos körülmény. Az aludttejben lévő tejsav a csirke szanitéce, amely állandóan tisztán tartja a beleket és eltávolítja a belekben esetleg előforduló baktériumokat és élősköveket. 1900 csirke napi adagja 20 liter sovány aludttej, amit legjobb a takarmányba gyúrni. Mindenféle kórnak leghatásosabb ellensége a gondos tisztaság. A kórokozók csak a piszokban tenyésznek és érzik jól magukat, a tiszta helyről menekül. Nem kellene persze fényűző ólak, csak egyszerű, huzatmentes, tágas, világos ólak, amelyeknél kívül-belül, de különösen belül a tisztaság törvényeit gondosan és rendszeresen betartják. Az almot gyakran változtatni és az ólfalakat meszelni kell. Bűzös ólban tanyázó csirkék a tetvek bántják. A csirke csak homokban tud természetes úton tisztálkodni és fürdeni. Helyezzünk tehát minden rekeszbe egy láda homokot, amelybe fahamut és kénport keverünk. A csirke sajátos modoraitól tolla alá pergeti a homokot és ezzel eltávolítja és lerázza testéről a rátapadó tetveket, amelyeket rögtön el is fogyaszt, ha éles szeme a homokban mozogni látja.

Ma már az országban rendszeresített állategészségügyi intézkedések olyan mélyrehatóak, olyan minden körülményre kiterjedő gondossággal fogantatottak, a közigazgatási hatóságok olyan szigorúsággal zárják el a vásári forgalmotól a gyanús vagy fertőzött falvakat és vidékeket, hogy beteg vagy fertőzött baromfi nem jut már a piacokra. Nem tudok esetet, hogy valamelyik exportőr telepen, ahol bizony jó néhány százezer darab baromfi fordul meg, baromfi vész dúlt volna. Felesleges tehát a baromfi vészről való túlzott aggodalomsodás. Ez ne tartson vissza senkit a csirkehizlalástól. Az ipari sertésáthizlálót sem rejtleg folyton a sertésvesztől, sem a göbolyozó uradalom a száj- és körömfájástól. Pedig ezek a járványok sokkal katasztrofálisabban érintenek a hizlalót, mint a baromfi vész. Vannak sertésáthizlálók, ahol hat hónapon keresztül 10,000 sertést is hizlalnak egyszerre és bár ezek a sertések immunizálva vannak (a hízó csirkéket nem oltják), egyik-másik szállásba mégis beúthet a vész. De ez a lehetséges vis major még egy sertésáthizlálót sem riasztott vissza attól, hogy ezres tömegekben hizlaljon sertést. A *szakember minden baj ellen tud többé-kevésbé védekezni és minden eshetőségre fel van készülve*. A lelkiismeretes szakember leghatásosabb védekezése a bajt megelőző (preventív) intézkedések, amelyeket már akkor is alkalmaz, amikor makkegészséges az állománya, nemcsak akkor, amikor már késő. Az észszerűen fogantatott higiénia embernél és állatnál egyformán a legjobb és legelőcsőbb megelőző óvszer volt és lesz. Ennek ellenére hizlési körülmények néhány százalékos elhullás mégis előfordulhat, amely azonban szakszerűen kezelt és higiénikusan tartott állományból 2-4%-nál semmire sem több. De elhullás még az immunizált sertések között is van. Hány csirkének kell azonban elhullania, míg elérik egy darab elhullott zsírsertés értékét?

A *kivitelrel foglalkozó kereskedelem örömmel üdvözlendő*, ha a nagyobb mértékben folytatott uradalmi csirkehizlalás éppen olyan komoly mezőgazdasági üzemi vállalkozás, mint a sertésáthizlás, mert a kereskedelem, mint említettem, különböző okok miatt nem foglalkozhatik behatóan a hizlalással. A több és jobb hús termelése a mezőgazdaságra hárul. Ez áll a sertésre, marhára, csirkére egyaránt. Hazánkban azonban a szakszerű csirkehizlalás, sajnos, még távolról sem közelítette meg azt a tökéletességet, mint a sertés-hizlalás. Úgy volna jó, ha a kereskedő a különböző nagyságú mezőgazdasági üzemektől átvénné a primára kihizlalt csirkeárut, amelyet a telepen rögtön levágná és aztán feldolgozva exportálna. Így az exportőr nem felig kész áruval, hanem kihizlalt prima áruval jelenne meg a piacokon, amelynek értéke lényegesen több volna, mint a merkantil árunak minősített többi kelet-európai csirkéé. Mind üzleti, mind nemzetgazdasági szempontból az uradalmi

csirkehizlalás komoly értékemelő hatása nemcsak abban jelentkezne, hogy általa márkás árut exportálhatnánk a mostani merkantil minőség helyett, de jelentősége megnyilvánulna abban is, hogy az itthon elért súlygyarapodás nagyobb valutaellenértéket hozna be az országba anélkül, hogy számbelileg az eddiginél nagyobb csirke-tömeget vinnénk ki.

A földművelésügyi kormány magasabb szempontokból költségre való tekintet nélkül rendszeres kakas-akcióival, különösen az évenként szétosztásra kerülő Rhode-Island és Plymouth tenyészcskakasok révén elérte azt, hogy népies baromfiállományunk ma már sokkal jobb színvonalú, mint a 15-20 év előtti elcsatnyult tyúkállomány és hála a nagy lendülettel és körültekintéssel folyó vertel-frissítésnek, ma már majdnem általánosságban nemesített húsbaromfi hoz a gazdaközönség piacra, amely annyira hizóképes, hogy a hizlalo okvetlenül megtalálna számítását. De sajnos, hiába javult az ország baromfiállománya, a hizlalás technikája maradt a régi, vagyis nem történt semmi. *Pedig elsőrendű országos érdek volna, hogy több értékes baromfi-húst exportáljunk, a kukorica és az árpa eredeti nyers alakjában történő kivitele helyett.*

Az uradalmi baromfi-hizlalás bevezetésével és elterjedésével a mezőgazdaságnak új jövedelmi forrása nyílna és a nagybirtok, amely az ország mezőgazdasági termelésének valamennyi ágazatában mindig értékjavító és útmutató tevékenységet fejtett ki, azáltal, hogy a marha- és sertés-hizlalási üzemek mellé harmadiknak odasorakoztatná a belterjes baromfi-hizlalást, a mezőgazdasági állathizlalás egy olyan újabb ágazata számára teremtené iskolát, amely vég-eredményben többet használna mezőgazdaságunknak, mint sok kétségtelen jóakaratsággal fogantatott különböző kormányintézkedés.

Telepítés Németországban.

Írta: Vogel József dr.

A nagyon fejlett német telepítés mai állásának megértéséhez feltétlenül szükséges a birodalmi telepítés történelmének és kialakulásának megismerése. A német történelmi folyamán három korszakot különböztetünk meg a telepítés szempontjából. A telepítés minden esetben a nagy történelmi eseményekkel és rendszerint nagy emberek uralkodásával esik össze. A három telepítési időszakból mint első, kimagasló a „Deutschorden” telepítési tevékenysége a XII., XIII. és XIV. századokban. Ez a telepítés keleten önálló parasztállományt létesített, amely a lovak szigorú felügyelete alatt a keletet kivitel államává tette. Csak később, a „Deutschorden” hanyatlása után kerültek a gazdák jobbágyosbba és változott át ez a terület behozatali állammá. A második kimagasló telepítés a nagy porosz uralkodók (I. Frigyes Vilmos, Nagy Frigyes) idejére esik. Míg azonban az első időszakban általában a telepesek új területeket vontak művelés alá, illetve telkesítettek, addig a második időszakban a telepítésnek már politikai színeje van. A tatár betörések, a háború és pestis következtében elnéptelenedett területeket, főként délnémet származású telepesekkel újra benépesítik. Maga Nagy Frigyes közel 300,000 családot telepített a birodalom különböző részeiből, ami 900 új falu alapítását jelentette. Ezzel elérték, hogy az erősen megviselt népet pótolták, összesen körülbelül 600,000 emberrel úgy, hogy a porosz lakosság körülbelül egyharmad része telepesekből tevődött össze. Ennél a telepítésnél már tekintettel voltak a birtokmegosztásra és különös figyelmet szenteltek a kisebbségnek. Igyekeztek kiküszöbölni idegen fajú és származású tömegek lassú beszívárgását.

A nagy uralkodók halála után a telepítési tevékenység megszűnik és csak a legújabb időkben karolták fel a vaskezű kancellár, Bismarck kezdeményezésére. Ezt a kizárólag politikai telepítést az 1886. évi telepítési törvény alapozta meg. A törvénnyel kapcsolatban Bismarck 1886-ban a Reichstag beszédeiben a következőket mondta: „... zur Stärkung des deutschen Elements in Posen und Westpreussen, und gegen polonisierende Bestrebungen, deutsche Bauern und Arbeiter auf Stellen von mittlerem und kleinerem Umfang angesetzt werden sollten”.

Mint láthattuk, az utolsó félszázad telepítési a birodalomban már kizárólag nemzetpolitikai alapon álltak. Igyekeztek a kelet ellengyelítésére ellen védekezni, amit részben el is értek a világháború kitöréséig erre a területre telepített 26,000 családdal. A békeszerződések következtében elcsatolt területeiről (Korridor, Szilézia) ezt követően a lengyelek közel 6000 csa-

Etessen Antiricin.

ideális olcsó **erőtakarmány**
magas fehérje-tartalommal, nemesített ricinus olajpogácsa-dara, 50 kg-os ólomzárolt zsákokban, a M. Kir. Állat-életlani és takarmányozási kísérleti állomás ellenőrzése alatt

M. Kir. Honvéd Olajsajtó Üzem
gyártmánya

Forgalomba hozza

ifj. Kovásznay István

okleveles gazda, gabona, mag, termény, erőtakarmány irodája, Honvéd kincstári bizományos.

Budapest, V., Széchenyi-utca 1.

Tele: 128-097, 120-922

ládót kiutasítottak. Most a legutóbb lezajlott történelmi események során láthattuk, hogy egy előrelátó, ügyes geopolitikai eszmékkel végrehajtott telepítés milyen döntő hatással van országok és nemzetek sorsára.

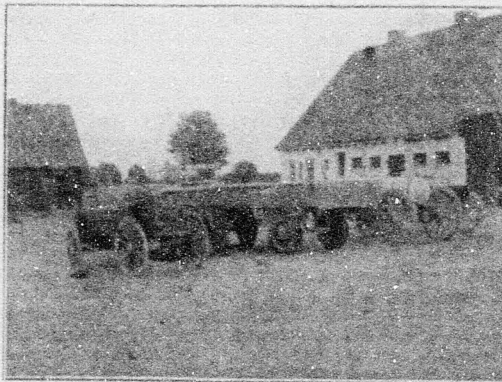
A tisztán nemzetpolitikai szempontból való telepítéshez utóbb két másik szempont csatlakozott, első sorban a mindjobban iparosodó birodalomban a lakosság városba özőnlésének (Landflucht) megakadályozása, mert a városba özőnlés nemcsak a születésekben való nagy visszaesést jelent, hanem az önálló gazdasági megújulás megakadályozását is. Másodsorban az önelátására törekvő birodalomban a belterjes kisgazdaságoktól a termelés növekedését remélhetik.

Részben már ilyen szempontok alapján indul meg a telepítés a világháborút követően, az 1919. évi Reichsiedlungsgesetz alapján. E szerint a 100 hektáron felüli területek egyharmadát telepítésre vették igénybe azon a vidéken, ahol a 100 hektáron felüli gazdaságok 1907-ben az összes terület 10%-át megkapták. Ezeknek a területeknek kisajátítás vagy kényszer útján való felosztására azonban a legtrikább esetben került sor, mert a világháború utáni mezőgazdasági hanyatlás a nagybirtokokat sokkal jobban érintette, mint az ellenállóbb kisbirtokokat. Így a nagyobb birtokok eladósodásuk következtében önkényesen és szívesen leadták az igényelt területet. Az így előírányzott területet azonban a legtöbb tartományban csak 70%-ban használták ki.

Ez a háború utáni akció háromféle telepítést különböztetett meg. 1. A „Kerittelepek” kb. 225 m²-es földje mintegy 1 1/2 millió városban alkalmazott munkás és kis tisztviselő konyhájának ellátását biztosította. 2. Ezt a telepítési kört a nagy városok körül egy másik övezet a „városszéli telepek”. Ezek birtoknagysága 2-4 Morgen (kb. 1-2 kat. hold) és olyan bizonytalan foglalkozású emberek szabad idejének kihasználását szolgálta, akik nem rendelkeztek a közeli nagy városban állandó foglalkozással (munkanélküliek). 3. A harmadik típus volt a szigorúbb értelemben vett telepítés, amelyek során vagy új telepeket helyeztek birtokba, vagy a meglévő birtokot 1-5 ha-ral kiegészítették. Ez utóbbi során az olyan birtokokat, amelyek nem voltak alkalmasak egy parasztesalád ellátására, kiegészítették úgy, hogy a parasztesalád társadalmi helyzetének méltó eltartására képes legyen. (Ackeranhang.) Az új telepek általában 50-70 Morgen (1 Morgen 2500 m²) nagyságú birtoktestet kaptak, teljes felszereléssel.

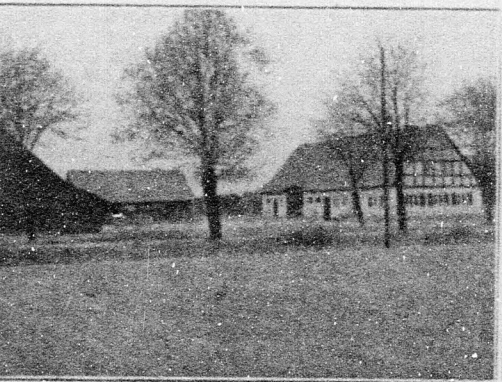
A háború előtti, illetve közvetlen háború utáni telepítések, ha nem is sikerültek minden esetben, annyi hasznót mégis jelentettek, hogy sok tapasztalat gyűjtésére voltak alkalmasak. A fejlődés folyamán kialakult a legkedvezőbb telepnagyság. Míg 1919-ben az átlagos új telepes terület nagysága 8,5 ha volt, ez a nagyság felemelkedett 1937. évig 19,9 ha-ra (kerék 35 kat. holdra). Különösen a Harmadik Birodalomban rohamos ez az emelkedés, 1932-től 1937-ig 11,3 ha-ról 19,9 ha-ra emelkedett az átlagos területnagyság. Ez az emelkedés egyrészt azzal magyarázható, hogy igyekeznek olyan udvarokat létesíteni, amelyek tökéletesen alkalmasak egy paraszt család eltartására, teljes munkaerejüket lekötik és mentesítik a telepeseket, hogy mellékeresetre szoruljanak. Másrészt igyekeznek újabban a mezőgazdaságot gépesíteni, ami csak bizonyos birtoknagyságon túl lehetséges, illetve jövedelmező. Erre azért volt szükség, hogy a mezőgazdasági munkát megkönnyítsék, mert a városba özőnlés megakadályozására ilyen körülmények között inkább volt remény. Különösen pedig azért volt szükség a gépesítésre, mert a német mezőgazdaság általában nagy munkáshiánnyal küzd. Ugyanez vonatkozik azokra a területekre, amelyek már meglévő gazdaságok kiegészítésére szolgálnak. Ezek 1919-től 1937-ig 1-2 ha-ról 2-0 ha-ra emelkedtek. A vonóerő jobb kihasználása nagyobb birtoktestet követel, ezzel szemben a nagyobb birtokon viszont

a munkaerő már nem fedezhető a családtagokkal, ami az amúgy is nehéz mezőgazdasági munkáviszonyok miatt súlyos kérdés. Ugyanis míg egy 20 ha-os gazdaságban az emberi munka 87%-a, addig egy 45 ha-os birtokon már csak 66%-a fedezhető házi erővel. Tehát az iga és emberi munka együttes legkedvezőbb kihasználása szabja meg a kedvező telepnagyságot. Ez természetesen függ még sok más tényezőtől is, így a talajminőségtől (kötöttség), a termelt növényektől (sok kapás) stb.

232. sz. kép. „SS” telepítés Berlin mellett, az első termelés év tavaszán.

Ezen és számos más tapasztalaton okulva indította meg a Harmadik Birodalom a telepítést az 1933 július 14-én kelt törvénnyel „Gesetz zur Neubildung deutschen Bauerntums”. Az új telepítés anyagi kérdéseken kívül most már az új telepes személyére is nagy súlyt vet, amivel igyekeznek a termelés állandóságát és minőségét biztosítani. Nagy anyagi áldozatokkal igyekeznek a felosztással kapcsolatban előálló gazdasági megrázkódtatást kiküszöbölni. Elértek ezt egyrészt a telepes személyével, aki minden esetben ráértelt

233. sz. kép. „SS” telep. a környezet stílusában építve.

és hozzáértő ember kell, hogy legyen, másodsorban a birtokok tökéletes felszerelésével. Különös súlyt vetnek az időszerű gépekre és eszközökre. Trágyalélajt, gumikerékű kocsik, kis traktor stb. (Lásd 232. sz. kép.) De igyekeznek az új telepesnek kényelmileg és a lakóhely felszerelésében is annyira kedveskedni, hogy ez a beköltözés pillanatában már otthon érezze magát. Ezt eléri azzal is, hogy az építkezéssel a környezet stílusához alkalmazkodnak, a kertet bekerítik stb. (Lásd 233. sz. kép. lakóház, istálló, pajta.) Egyszóval a személyre nagy súlyt helyeznek.

Mindebből egyet már eddig is levonhatunk tanulságként. A Harmadik Birodalom telepítési politikáját nem kizárólag a birtokmegosztás egyensúlyának helyreállítására indította meg, hanem egyéb szem-

pontokat is szem előtt tartott, így mindennek előtt a nemzetpolitikát, a belső állami rendet, a termelés fokozását és mindenelőtt a helyes gazdasági irány megválasztásával a birodalom érdekeinek szolgálatát. Ezekkel az új telepekkel sikerült egy új, biztos alapokon nyugvó gazdasági rendet kialakítani, amelyet a legújabb Erbhof törvénnyel minden megrázkódtatástól és helytelen irányba való fejlődéstől megóvnak.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutscheneber Emil dr.

A rendes családi segélyezés egységes szabályozása.

A honvédelmi miniszternek a Budapesti Közlöny folyó 15-1 számában közzétett 55.055. számú körrendelete a rendes családi segélyezés egységes szabályozását tartalmazza, az egyidejűleg közzétett 55.066. számú honvédelmi miniszteri és pénzügyminiszteri körrendelet pedig a rendkívüli családi segélyezés tárgyában 42.730. folyó évi szám alatt kiadott eddigi körrendelet egyes rendelkezéseit módosítja.

A rendes családi segélyezésre vonatkozó honvédelmi miniszteri rendelet kimondja, hogy felesége, valamint törvényes vagy törvényesített gyermeke után családi segélyben részesül a honvédségben rendes, tényleges szolgálati kötelezettség teljesítő vagy póttartaléki, első kiképzés alatt álló hadköteles, valamint aközédek munkaszolgálatos, ha: a) erre rászorult; b) nős és legfeljebb egy törvényes vagy törvényesített gyermeke van; c) a honvédelmi törvénynek folyó évi március 11-én történt hatálybalépését megelőző időpontban nősült és d) valóságos szakaszvezetői rendfokozatnál nem magasabb valóságos rendfokozatú, vagy rendfokozat nélküli. A karpaszományos minőség egymagában nem akadályozza a családi segélyben való részesítést, akkor sem, ha az illető őrmesteri, vagy ennél magasabb legénység vagy tisztjelölti címzetes rendfokozatba jut. A közédek munkaszolgálatosok a családi segély szempontjából a rendfokozat nélküli honvédekkel azonos elbánás alá esnek.

A nősülés időpontja nem jön tekintetbe azoknál, akik a rendes tényleges szolgálatra, vagy a póttartalékos kiképzésre, saját hibájukon kívül idősebb korban vételek igénybe. A kiképzésük után, de folyó évi március 11. napja előtt nősültek, mint legénységi állományú honvédek családi segélyre igényjogosultak. A férjtől bírói határozat alapján vagy anélkül tényleg különváltan élő nő, úgyszintén, akitől az ügytől és azzától való elválás kimondatott, vagy akinek házassága jogerős bírói határozat alapján felbontott, vagy megsemmisített, családi segélyben csak akkor részesíthető, ha a bevonult férjtől származó élő gyermeke van és a férj bírói határozat, vagy végrehajtott, perenkívüli egyezség alapján, ideiglenes, vagy végleges nyilatkozás, illetve gyermektartás fizetésére köteleztetett és a férj a kötelezettségének a bevonulását közvetlenül megelőző időben tényleg cseget is tett. Ez esetben természetesen a bevonultól származó gyermek is részesíthető családi segélyben.

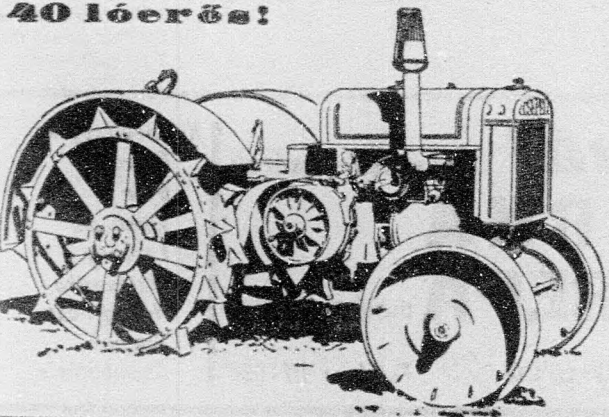
A rendelet második fejezete szabályozza a családi segélyre igényt tartók részére szükséges helyhatósági bizonyítványok kiállítását, minthogy a tényleges katonai szolgálatra bevonuló és családi segélyre igényt tartó egyéneknek a bevonuláskor magukkal kell ezt a helyhatósági bizonyítványt vinniük. A közédek munkaszolgálatosok családi viszonyainak igazolása céljából az illetékes munkaszolgálatos zászlóaljparancsnokságok keresik meg a helyhatósági bizonyítvány kiállítását végeztető közgazdasági hatóságot. A fentebbiek értelmében az ilyen, a családi segélyben való részesítésre fennálló igényt igazoló helyhatósági bizonyítvány természetesen nem adható ki olyanoknak, akik nőtlennek, vagy nősek ugyan, de gyermektelen egyének, vagy akik folyó évi március 11-e után kötötték házasságot, ha csak nem tartoznak a saját hibájukon kívül elmaradt korosztályba s végül azok sem, akik valóságos őrmesteri vagy ennél magasabb valóságos rendfokozatot nyertek el. A gyermektelen feleség tartósan kereset-, vagy munkaképtelenség esetén kivételesen részesíthető családi segélyben hatósági orvosi vagy közkórházi bizonyítvány alapján.

A rendes családi segélyezésből feltétlenül ki vannak zárva a rendes fegyver- vagy szolgálati gyakorlatra bevonultak, továbbá a honvédség szervezeten, fegyverzetben, felszerelésben vagy kiképzésben beállított változás esetén, a rendes gyakorlaton belül rendkívüli gyakorlatra bevonultak. Ily esetekben tehát helyhatósági bizonyítvány nem állítható ki. A rendelet ezúton részletesen felsorolja, hogy milyen adatokat kell a helyhatósági bizonyítványba felvenni.

A rendelet harmadik fejezete intézkedik arra nézve, hogy valamennyi csapattest, katonai intézet, munkaszolgálatos

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség!

40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.-T., CSEPEL

Eladási központ: AGRÁRGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Telefon: 126-681

Budapest, V., Szent István-körút 12

Sürgőnycim: Agrobudapest

zászlóalj- stb. parancsnoksága köteles a katonai, illetve közérdekű munkaszolgálatra bevonult egyéneket figyelmeztetni, hogy az arra rászorultak alosztályi kihallgatáson kerülnék családijuknak (feleség és gyermekek) rendes családi segélyben való részesítését. Hozzáteendő azonban, hogy családi segélyben csak az arra valóban rászorulóknak fognak részesíteni, ami hivatalos elbírálás tárgya. Tehát a családi segély nem mindenkinek jár, hanem az igényjogosultság előfeltételével rendelkezők közül csak a segélyre valóban rászorulóknak. A parancsnokságok a családi segély engedélyezésére iránt előterjesztett kérelmeket az azok alátámasztására szolgáló helyhatósági bizonyítványokkal és esetleges egyéb bizonyítványokkal együtt névjegyzékekbe foglalják és a honvédelmi miniszterhez terjesztik fel. A családi segélyre vonatkozó igényjogosultságot a honvédelmi miniszter bírálja el és mindazoknak, akiknek rászorultságát megállapítja, tényleges katonai szolgálatuk tartamára családi segélyt engedélyez, a feleség és a gyermekek számára. A családi segély fejenkénti és havi összege 5 pengő, melynek postán utján való utalványozásának módját és szabályait részletesen szabályozza. A bevonult közehez a családi segélyt kifizetni semmire sem szabad, sem pedig a családi segélyre való igényt másra átruházni, vagy elzárólagítani nem lehet. A rendes családi segély a katonai vagy közérdekű munkaszolgálat idejére jár s annak végzetéig, vagy előbb is megszűnik, ha a bevonult időközben valóságos önmestéri, vagy emel magasabb rendfokozatba lép elő, vagy szabadságbüntetés alá esik, vagy egy hónapnál hosszabb időre szabadságot tart. A családi segélyezéssel kapcsolatos ügyeket honvédelmi és szociális szempontból a közigazgatási hatóságok és a katonai parancsnokságok soronkívül a lehető leggyorsabban tartoznak elintézni.

Rendület a rendkívüli családi segélyről.

A honvédelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértően 55.066. szám alatt rendeletet adott ki, amely módosítja a rendkívüli családi segélyezés tárgyában folyó évből, augusztus 29-én, 42.730. szám alatt kiadott rendeletet. A rendelet a Budapesti Közlöny folyó hó 15-i számában jelent meg és visszaható erővel folyó évi november hó elsejétől kezdve lépett érvénybe.

A most kiadott rendelet értelmében a folyó évi augusztus 29-én 42.730. számú rendelet rendelkezései folyó hó elsejétől kezdődően többé nem alkalmazandók azoknak a legénységi állományú egyéneknek a hozzátartozóira nézve, akik rendes, tényleges katonai szolgálatukot teljesítik, vagy mint póttartalékosok az első katonai kiképzés alatt állanak. Ezek hozzátartozói részére a közigazgatási hatóságok a havi 12, illetve 8 pengő fejenkénti rendkívüli családi segélyeket folyó évi október havára utólagosan, november hó elsején utólagosan fizették ki s ezek részére családi segély többé nem utalványozható. A 42.730. számú rendelet hatálya folyó hó elsejétől kezdve csak azokra az esetekre marad továbbra is fenn, amelyekben a családfenntartó, illetve a főkereső a kivételes viszonyok következtében mint tartalékos vagy póttartalékos tényleges szolgálatot, vagy rendkívüli fegyvergyakorlatot teljesít, illetve ezután fog a kivételes viszonyok következtében tényleges szolgálatra vagy rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonulni. Ezek hozzátartozói részére a közigazgatási hatóságok a havi 12, illetve 8 pengő rendkívüli családi segélyt továbbra is fizetik, mindaddig, míg az annak beszüntetését maga után vonó valamely a folyó évi 13.440. számú honvédelmi miniszteri körrendelet 17. és 19. §-ában meghatározott körülmény be nem következik. Az egyes csapatok és katonai intézetek parancsnokai a hozzájuk visszaérkezett családi segélyezési névjegyzékek második példányán színes íróval nagy F betűvel jelölik meg azokat a rendkívüli családi segélyben részesülőket, akiknek eltartott hozzátartozói a közigazgatási hatóságok útján továbbra is rendkívüli családi segélyben részesülhetnek, mivel családfenntartójuk, illetve főkeresőjük a kivételes viszonyok következtében teljesít tényleges szolgálatot, illetőleg rendkívüli fegyvergyakorlatot, mint legénységi állományú egyén. Az ilyenképpen megjelölt vagy esetleg külön összeállított névjegyzéket haladéktalanul meg kell küldeni az érdeelt közigazgatási hatóságnak.

Rendkívüli családi segélyre igényjogosult, ezidőszent is a kivételes viszonyok következtében tényleges szolgálatot teljesítőeknek, illetve rendkívüli fegyvergyakorlatosoknak kizárólag azokat a tényleges katonai szolgálatot teljesítő legénységi állományú tartalékosokat és póttartalékosokat kell és lehet tekinteni, akik a folyó év augusztus havától kezdődőleg a m. kir. honvédségnek hadi állományra való kiegészítése végett vonultak be, vagy fognak behivatni. Viszont azok, akik a folyó évi II. t.-c. 54. §-ának (1) bekezdésében meghatározott rendes fegyver- (szolgálati) gyakorlatra, illetve rendkívüli (átképzési) gyakorlatra hívatottak, vagy hívatnak be, sem rendes, sem rendkívüli családi segélyben egyáltalában nem részesülhetnek. A rendes tényleges katonai szolgálati kötelezettségük teljesítésére bevonult legénységi állományú egyének közül, csak azoknak a családjára igényjogosult a rendes családi segélyre, akikre nézve azt a honvédelmi miniszter megállapítja, illetve már megállapította. Ez a rendes családi segély kizáróan a feleségnek és a gyermekeknek jár, fejenként és havonként 5-5 pengő összegben folyó évi november havától kezdődőleg, tehát a november havi rendes családi segélyt utólagosan december hó 1-én, a december havat pedig ugyanakkor előzetesen kell egy összegben folyósítani. Azon túl a honvédelmi miniszter által engedélyezett rendes családi segélyek mindenkor előzetes havi összegekben folyósítandók.

A fenti rendelkezések azonban kivételesen nem érintik ama rendes tényleges katonai szolgálatot teljesítő, legénységi állományú egyének családjainak rendes családi segélyre való igényét, akik folyó évi október hó elején, rövidített katonai kiképzésre (póttartalék) vonultak be. Az ilyeneknek felesége és gyermekei részére a rendkívüli családi segélyre hivatalosan megállapított igényét az illetékes csapat parancsnoka folyó évi december 1-én s esetleg azon túl is, a rendes tényleges katonai szolgálat további tartama alatt, havonként és fejenként 5-5 pengő összegben külön rendelkezés nélkül kifizet.

A konyhasó és a marhasó ára a Kárpátalján.

A 3049. számú pénzügyminiszteri rendelet, a magyar Szent Koronához visszaterít kárpátaljai területen való fogyasztás céljaira, a rendeletileg meghatározott korlátozások között, a csomagolás nélkül, ömlesztett állapotban kiszolgáltatott, közönséges konyhasóknak (örölt vagy darabos étkezési sónak) métermázsánként 34-60 pengő jövedéki alapárát 20 pengőre, a poralékú marhasóknak métermázsánként 17 pengő jövedéki alapárát pedig 10 pengőre szállította le folyó évi december hó 1-én kezdődő érvényvel.

Az Aknaszlatinai m. kir. sószállító hivatal azok részére, akik akár tisztán konyhasót, akár vegyesen konyhasót és marhasót egyszerre legalább 100 métermázsára összűltyben, vagyis vagonteleiben vásárolnak, a sőt a fent említett jövedéki alapárát, bármely kárpátaljai kecsérakományú áruforgalomra berendezett vasúttállomásra fuvardíjmentesen küldi el.

Azok számára, akik Kárpátalja területen laknak, illetve ott marhasót fogyasztó állatokat tartanak — amennyiben e rendelet értelmében kedvezményes áru sóra van igényük —, a konyhasó legmagasabb fogyasztói árát a rendelet kilogrammonként 25 fillérben, a poralékú marhasó legmagasabb fogyasztói árát pedig kilogrammonként 15 fillérben állapítja meg. Az élelmiszeriparral foglalkozók (vendéglősök, kávéosok, pékek, cukrászok, hentesek, mészárosok, szatécok stb.) iparüzletek számára kedvezményes áru konyhasót nem kaphatnak, de a háztartások keretében fogyasztott sóra nézve ez a kedvezmény őket is megilleti. Mindazok, akik sószükségletüket a Kárpátalja területen előforduló sóforrások, kutak és tavak vizéből fedezik, vagy ö. n. alumizsna-sót kapnak, sem kedvezményes áru konyhasót, sem kedvezményes áru marhasót nem igényelhetnek. A kedvezményes áru konyhasó és marhasóra való igényjogosultságot e rendelet értelmében az illetékes községi előjáróság állapítja meg, amelynek a kedvezményt megadóhoz határozata ellen 15 nap alatt panasszal lehet fordulni a főszolgabíróhoz, akinek döntése — további jogorvoslat kizárásával — végleges. A kedvezményre igényjogosultságnak minősített egyének jegyek ellenében a fentebb megjelölt kedvezményes fogyasztói áron, fejenként és évenként 9 kg örölt vagy darabos konyhasót vásárolhatnak. A kedvezményes áron évenként beszerezhető marhasóra szóló utalványt a földművelésügyi minisztérium ungvári közérdektelge adja ki az állatlétszám figyelembevételével. A kedvezményes áru konyhasó vásárlására jogosító sójegyeket és a kedvezményes áru marhasó vásárlására jogosító marhasóutalványokat a pénzügyminiszter az adóhivatalok útján beszerzi a szükséges mennyiségben a községi előjáróságok rendelkezésére. A községi előjáróság a sójegyet minden igényjogosultnak hivatalból kézbesíti, a marhasóutalványt pedig az állattartó gazdák írásbeli vagy szóbeli úton előterjesztendő kérelmére adja ki. E sójegyek, illetve marhasóutalványok ellenében konyhasót és marhasót csak Kárpátalja területén lehet vásárolni és azok a kárpátaljai kereskedők, akik sóárusításal foglalkoznak, a sójegyekre és marhasóutalványokra járó kedvezményes áru sónak a kiszolgáltatását nem tagadhatják meg, a beszedett sójegyekkel és marhasóutalványokkal pedig tartoznak elszámolni. A sójegy, illetve marhasóutalvány ellenében beszerzett kedvezményes áru konyhasót és marhasót mindenki csak saját használatára, illetve saját állatainak etetésére fordíthatja, sem a só, sem a sójegyet, illetve utalványt akár eladni, akár elajándékozni, vagy elcserélni nem szabad. A marhasó pedig kizáróan állatok etetésére használható fel. E rendelet december hó 1-én lép életbe.

Új kúriai döntvény.

A m. kir. kúria jogegységi tanácsa 97. szám alatt 6j polgári döntvényt hozott, amelyet a hivatalos lap folyó hó 16-án közölt. E döntvényvel kimondotta a kúria, hogy a fizetési meghagyás ellen beadott ellentmondás hatályát veszti, ha azt az adós a perbebeosztás előtt visszavonja. A kúria indoklása szerint ugyanis a fizetési meghagyás ellen beadott ellentmondás jogorvoslat, a jogorvoslatok tekintetében pedig általános perjogi szabály, hogy azokat a jogorvoslatlall elő fel egyoldalt elhatározása is visszavonhatja, amivel a jogorvoslat hatálya megszűnik.

A hadigondozottak illetményei.

A hivatalos lap folyó hó 14-i számában jelent meg a 10.310. M. E. számú kormányrendelet, amely 1940. évi január első napjától kezdődő érvényvel újonnan szabályozza az 1933. évi VII. t.-c. hatálya alá tartozó hadigondozottakat megillető járadékot és egyéb pénzellátások összegét, külön-külön a tisztii ellátási csoportba, továbbá az altisztii, a legénységi ellátási csoportba tartozókra nézve, az I-IV. járadékosztályok szerint, továbbá szabályozza a hadiözvegyek járadékát és a központi illetményhivatal hatáskörét a hadigondozottaknak járó pénzellátások számfejtése, könyvelése és kiutalása terén.

Az egyidejűen kiadott 10.320. M. E. számú kormányrendelet a hadirokkantakra és más hadigondozottakra vonatkozó rendelkezéseket kiterjesztette a magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területekre, néhány eltéréssel, amelyeket a rendelet részletesen felsorol s amelyek közt legfontosabb az, hogy ezeken a területeken a hadigondozási pénzellátásra való igényt legkésőbb az 1940. év június 30. napjáig kell bejelenteni.

A személyes bejelentési kötelezettség kiterjesztése.

A 10.390. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a bejelentési kötelezettség folyó hó 15-től kezdve a lakóhelyre (lakásra) vonatkozó bejelentésen felül, a honvédelemről szóló, 1939. évi II. t.-c.-ben megállapított személyes honvédelmi kötelezettségekkel és a közérdekű munkaszolgálati kötelezettséggel kapcsolatos személyi adatok szolgáltatására is kiterjed. A bejelentési kötelezettség teljesítésére, valamint a személyes honvédelmi kötelezettségekkel és a közérdekű munkaszolgálati kötelezettséggel kapcsolatos nyilvántartásra vonatkozó szabályokat a belügyminiszter a honvédelmi miniszterrel és az esetleges érdeelt más szakminiszterekkel egyetértve rendeletileg állapítja meg.

A papiros előállításának, forgalmának és feldolgozásának szabályozása.

Az iparügyi miniszter 59.200. számú rendelete intézkedik a papiros előállításának, forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról. A rendelet legfontosabb rendelkezései azok, amelyek a nyersanyagokkal való gazdálkodás érdekében a felhárított cellulózokat (ideértve a fehére famentes hulladék-papírokat is) és a gyantának papiros előállításához való feldolgozását korlátozzák.

KÖNYVISMERTETÉS.

Gabona-, termény-, takarmány-kompsz és cimtar. Írta és kiadja: Maros Imre. Kapható a „Patria” nyomda Rt.-T. könyvkereskedésében (Budapest, IX., Üllői-út 25.).

A szerző 540 oldalas váznonkötéses munkáját Bárányos Károly dr. miniszteri tanácsosnak, a magyar agrárértékesítő kiváló vezetőjének ajánlja. Az előszó Temple Rezső ny. államtitkár írta.

Ez a sokoldalú hasznos munka az agrárértékesítő terén szükséges tudnivalókat tárgyalja. A könyv szakmák szerint csoportosítja a mezőgazdasági értékesítő személyi és tárgyi adatait úgy, hogy az érdeklődő könnyen megtalálja a keresett címet, vagy kereskedelmi szokványt és rendelkezést, amire az agrárértékesítő során szüksége van. A munka tehát nemcsak a kereskedők, hanem a gazdatársadalom számára is hasznos tudnivalókat tartalmaz.

Szerző munkája első fejezetében a kormányhatóságokat és azok működését ismerteti, majd a kísérleti-ügyi intézményeket, azok beosztását és működési körét tárgyalja. Külön fejezetben ismerteti a Budapesti Áru- és Értéktőzsdé szervezét, az áruüzleti szokásokat, a tőzsdéi bizottságok munkásságát. Majd közli a nemzetközi vetőmagkereskedeleme szabályait, továbbá a gabona- és terményüzletben hasznos tudnivalókat. Külön fejezetben tárgyalja a búza kereskedelmi értékesítésére vonatkozó tudnivalókat, az acélság megállapításának módját a nemzetközi súlymérteket, és a nemzetközi tőzsdéi jegyzéseket.

Ezután következik a munka című rész: a budapesti és vidéki cégek alfabetikus címtára, a tisztii-címtár, a mezőgazdasági és kereskedelmi iparkamrákról, valamint gazdasági egyesületekről és egyéb érdekképviseletekről. Befejezéskeppen tartalmazza a könyv az 1939. termésv. statisztikáját, továbbá egy áru-lexikont az összes magyarországi termények termé- és kiviteli adataival együtt.

A munka értékes segítő-társa mind a gazdának, mind a kereskedőnek az agrárértékesítés nehéz munkája során és így a könyvet a gazdatársadalom szíves figyelmébe ajánljuk.

R. K. dr.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabriceus Endre.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület november 4-én tartotta igazgatóválasztmányi gyűlését Jókay Ihsz Miklós dr. felsőházi tag elnöklésével. Az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a nemzet nagy halottjáról, Darányi Kálmánról, aki maradandó, hatalmas alkotásaival örök hálára kötelezte nemzetét. Gyász érte az egyesületet Purgly Pál felsőházi tag elhunytával, aki az egyesület igazgatóválasztmányának legrégebb tagja volt. Havas Jakab ny. állategészség-

A JÓ GAZDA TAKARÉKOS TAKARMÁNYA

a Mezőgazdáknál előnyösen vásárolt LOHERE-LUCERNA ÉS TAKARMÁNYRÉPA magból terem!

Megrendelhető: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Telefon: 111-236

Kirendeltségek:
 Debrecen
 Győr
 Komárom
 Lepsény
 Mátészalka
 Nyiregyháza
 Szolnok
 Szombathely

K I
 A HA
 Bpesti
 Szarvas
 Bpesti
 Sertés
 Bpesti

gyi főfelügyelő, aki az egyesület régi munkás tagja és pénztárosa volt, szintén elhunyt. A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamarának a folyó év tavaszán történt újjászervezéséről Radó Lajos m. kir. gazdasági főtanácsosnak kamarai elnöknek, továbbá Vuchelich Györgynek kamarai igazgatóvá történt választása felett az igazgatóválasztmány őszinte örömeinek adott kifejezést. Korl József a gazdatiszadsádom nevében üdvözölte meleg szavakkal Jókay István Miklós dr.-t a felsőházba rendes tagul történt behívása alkalmából. Az ügyvezető igazgató a folyó ügyekről tett jelentése után ismertette a végrehajtóbizottság határozata alapján a földművelésügyi miniszterhez intézett javaslatot a mezőgazdaság létfelújítását veszélyeztető munkás- és eszelőhiány megszüntetése érdekében. Többek felszólalása után a választmány úgy határozott, hogy felkéri a gazdákat, hogy a eszelők OMBI öregségi biztosítási járulékát — amint egyébként a eszelő tartozik viselni — mindazon eszelők után, akik 2 évet szolgálatukban eltöltöttek, a munkaadó gazdák viseljék. Elekcs Gyula a mezőgazdasági termelés hanyatlásának és a mezőgazdasági jövedelmezőség fokozatos csökkenésének okait fejtegette. Az egyesület módosított alapszabályait a pénzügyminiszter jóváhagyta. Ezzel kapcsolatban a választmány elhatározta, hogy az egyesületet hatékonyabb működés érdekében átszervezi. A legközelebbi — valószínűleg december elején tartandó — közgyűlésen az elnökség és az igazgatóválasztmány lemond és ugyanez a közgyűlés új elnökséget és új igazgatóválasztmányt választ. A választmány felkérte mindazokat a közsegeket, amelyekben az egyesületnek több, mint 20 tagja van, hogy az alapszabályok értelmében egy-egy tagot küldjenek ki az igazgatóválasztmányba. Az ügyvezető-igazgató előterjesztést tett az egyesület legsürgősebb teendőinek megvalósítására, így tagjainak jogi tanácsal való ellátása, a termények és termékek értékesítése, a munkásoképzés és kedvezményes napos-szabó-akció tárgyában. Az igazgató ismertette akamara átiratát a gazdasági egyesülettel való együttműködésről. A választmány egyhangúan a kamara tervének megvalósítása érdekében foglalt állást. Foglalkozott a választmány a pénzügyminiszternek a bor- és gyümölcs-szeszfőzékben termelt pálinka visszaváltása tárgyában kiadott rendeletével. A választmány megállapította, hogy a rendeletben a visszaváltásra termelt pálinkamennyiség után megállapított egyedárusági árkülönbséget olyan magas, hogy a gazdák már beérkezett gyümölcsöket pálinkafőzés után értékesíteni nem tudják, ezért a díjak sürgős és lényeges lezártilása iránt megkeresi az illetékes hatóságokat. Bogdán Mátyás panaszkodott, hogy a takarmánylisztek belföldi ára nem felel meg a gazda által fizetett árak; igen sok esetben a takarmányliszt nem ér többet, mint a korpa. A takarmánylisztek forgalmába hozatalának rendeleti úton való szabályozása iránt az egyesület megfogja tenni a szükséges lépéseket.

A Pestvármegyei Gazdasági Egyesület november 7-én Teleki József gróf v. h. t. t. elnök elnöklésével nagy érdeklődéssel kísért igazgatóválasztmányi gyűlést tartott. Elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt Darányi Kálmánról, az egyesület volt nagyenyű tagjáról. A megboldogult emlékét a választmány jegyzőkönyvében örökléte meg. Kégl János dr. aelnök a távozó Gayhoffer István dr. igazgató érdemeit méltatta és javaslata alapján az igazgatóválasztmány megállapította a távozó igazgató nyugdíjfelmentését. Ugodny Alajos dr. felszólalása után, elnök Zsidonovits Béla h. igazgatónak igazgatóvá való megválasztását javasolta. Az igazgatóválasztmány Zsidonovits Bélát egyhangúan az egyesület igazgatójává választotta. Ezután elnök üdvözölte az egyesület új igazgatóját, aki megválasztásáért hálás köszönetet mondva, ígéretet tett, hogy a gazdaközönség javára továbbra is odaadó munkát fejt ki. A választmány Agoraszó Tivadar, Kégl János dr. és Szentjób Staub Elemér tagokból álló bizottságot küldött ki. E bizottság feladata, hogy az egyesület anyagi helyzetének felülvizsgálása után, a pénzügyi fedezethez mérten, az új igazgató megnövekedett munkájának megosztására egy új munkacsoport alkalmazásának lehetőségéről tegyen jelentést. Az illői vármegyei fajskola jelentése kapcsán Szentjób Staub Elemér ismertette a kaliforniai pajzstetű veszedelmét. Javaslataira az egyesület felírt a földművelésügyi miniszterhez kellő intézkedések megtételére. Gulner Elemér m. kir. gazdasági főfelügyelő ismertette, hogy a jövőben a közbirtokosságok legelőit az illői fajscolából kikerülő gyümölcsfákkal óhajtja a szükséghez képest bele-

piteni. Ezt a tervet a választmány örömmel vette tudomásul. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésére Kégl János dr. aelnököt, Szentjób Staub Elemér, lovag Floch Reijhersberg Alfréd dr., Keller Béla igazgatóválasztmányi tagokat és Zsidonovits Béla egyesületi igazgatót küldték ki. A budapesti dohánybevitelt hivatalhoz a lemondott Geréby Imre rendes tag helyett szakértőül Geréby Jánost javasolta az egyesület.

2-80 pengő a jövő évi cukorrépa átvételi ára.

A Magyar Cukorrépa-termelők Országos Szövetségének választmányi gyűlése.

Mint a „Köztelek” folyó évi 46. számában közöltük, a Magyar Cukorrépa-termelők Országos Szövetsége az illetékes tényezőkkel huzamosabb idő óta tárgyalásokat folytatott, hogy az 1940. évi cukorrépa-termesztés ne csak a mai szinten maradjon meg, de az kiterjeszthető is legyen. Ezek a tárgyalások eredményre vezettek és eredményeiről a Magyar Cukorrépa-termelők Országos Szövetségének elnöke, vitéz Purgly Emil a szövetség folyó hó 13-án tartott választmányi gyűlésén számolt be. Cukorrépa-termesztőink bizonyára meglepődéssel veszik tudomásul, hogy az 1940. évi cukorrépa-termesztésre vonatkozó megállapodás olyan időpontban létesült, amikor a répa alá szükséges őszli talajelőkészítő munkálatok idejében folyamatba tehető, továbbá, hogy a cukorrépa-termesztés felkarolása most már nem lesz veszteséges művelési ág, mert a megállapodás a termelőknek olyan átvételi árat biztosít, amely mellett most már cukorrépa értékesítésével a cukorrépa-termesztő gazdatiszadsádom a szövetség vezetőségének és elsősorban vitéz Purgly Emilnek, a szövetség elnökének köszönhet adózhat, hogy ennek az igen jelentős mezőgazdasági termelési ágának tovább fejlődése biztosítva lett. A szövetség választmányi gyűlésének lefolyása a következő volt:

Vitéz Purgly Emil elnök megnyitójában utalt arra, hogy az 1939. évi cukorrépa-termés alatta maradt az előző éveknek, ezzel szemben a cukorfogyasztás megnövekedett. A cukorrépa-termés esökkenésének oka egyrészt az időjárásban keresendő, másrészt abban, hogy az 1939. évi répaár megállapítására vonatkozóan a szövetség felfogását nem halgták meg, és az elégtelen répaár folytán a répa-termelő gazdák egyrésze a folyó évben a répa-termesztést szüneteltette. A kedvezményes tehát igazolták a szövetséget, valamint azt, hogy az eddigi cukorpolitika nem volt megfelelő. Jobb lett volna 1939-re azt a répaárát megadni, amit a szövetség szorgalmazott, mert így több répa termelt volna és lett volna elegendő cukor nemcsak a belső fogyasztásra, hanem talán exportra is. Közölte továbbiakban, hogy a pénzügyminiszteriumban a pénzügyminiszter elnöklésével a cukorgyárosokkal együttes értekezlet volt, amelyen szólt kifejtette, hogy a répa-termelők és a cukorgyárak érdekei nem mindenben ellentétesek, gyári érdek, hogy sok répa legyen, gazdaérdek viszont a jó répaár, sok répa azonban csak jó répaár esetén lehet. A pénzügyminiszteriumban tartott értekezleten a cukorgyári érdekeltség kijelentette, hogy magasabb répaárat nem tud adni. Felmerült a rendeleti úton való répa-termesztés kérdése is, amiről szóló rámutatott, hogy jó répaár esetén nincs szükség rendeletre, rossz répaárnál pedig egy rendelet ügyis hatálytalan marad. A répa-termesztési költségek a magas munkabérmegállapítások folytán emelkedtek annyira, hogy a répa-termesztés hanyatlása az érvényben volt átvételi ár mellett előrelátható volt. Ezen az értekezleten az ár tekintetében nem történt döntés, de szólt kijelentette, hogy igen tekintélyes répaár-emelésnek kell bekövetkeznie, hogy a répa-termesztés ne csak fenntartsák a mai keretében, de ki is terjedjen; a kockázat így is a termelőé.

A pénzügyminiszteriumban tartott második szűkebb-értekezleten döntöttek a cukorrépa átvételi ára tekintetében, amiről szólt sikerült a pénzügyminiszter meggyőzőnie arról, hogy minimálisan 2-80 pengőnek kell lennie a cukorrépa métermázsánki átvételi árának úgy, hogy az eddigi érvényben volt érdekképviseleti megállapodásbeli további feltételek megmaradjanak. Jól tudja, hogy a répa-termelő gazdák egyrészt talán ez az ár nem fogja kielégíteni, de figyelemmel kell lenni arra, hogy elsőrendű élelmezési cikk biztosításáról van szó és így a cukorrépa-termesztés hazafias kötelesség. Kétségtelen, hogy a

pénzügyminiszter-helyzete sem volt könnyű, de végül a megfelelő logikával feltárt helyzete a pénzügyminiszter belátván, hozzájárult szólt javaslatához. A megállapodás értelmében a termelők jövő évben nem métermázsán alapon, hanem kat, hold alapon fogják szerződni úgy, hogy a régi jogosult termelők az őket megillető kat, hold kontingensen felül tetszés szerinti mennyiségben termelhetnek cukorrépa, valamint azok az új termelők is, akik répa-termesztési szándékukat a cukorgyárral közlik. Köszönetét fejezte ki Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszternek, valamint Szász Lajos dr. pénzügyminiszteri államtitkárnak és Lukács Béla földművelésügyi államtitkárnak. Hogy támogatásukkal ezt a nehéz kérdést sikerült letölteni hozni. Felkérte végül a választmány tagjait, hogy bejelentéséhez hozzájáruljanak és kérte, hogy megállapodását a választmány jóváhagyja.

Geiszt C. dr., Baranyovits Rezső, Eszenyi Jenő, Ivánkay Kálmán, Vársány István, Lederer Andor választmányi tagok valamennyien egyöntelműen kifejtették, hogy az elhangzott közlés a legjobbkor jött, mert a répa-termelő gazdák között igen nagy az elkeseredés. A mostanig fennálló répaárak mellett a gazdák nem lettek volna hajlandók répa árát termelni és az országra nézve a répa-termesztés hanyatlása szegény lett volna. Valamennyi felszólaló hangzott a mezőgazdasági munkabérek nagyfokú emelkedését és a munkakészesség tapasztalható hiányát. Hangzottak, hogy a magyar gazda a mai viszonyok közt a cukorrépa-termesztést kötelességének tekinti. Valamennyi felszólaló egyértelműleg úgy nyilatkozott, hogy tudatában van annak, hogy a szövetség kiharcolt annyit, amennyit csak lehetett és ezért a felszólalók az elért eredményért a cukorrépa-termesztő gazdatiszadsádom nevében köszönetet mondtak a szövetség elnökének, vitéz Purgly Emilnek, aki a megállapodás létesítésével nemcsak a gazdák érdekét védte meg, de a cukorrépa-termesztés hanyatlásának előre vetett árnyékát elfűntette.

A választmány ezután az ismertetett megállapodást egyhangúan elfogadta.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottságának gyűlése.

(1939 november 9.)

Jelen vannak: vitéz Teleki Béla gróf bizottsági elnök elnöklésével Balogh Vilmos dr., Battha Pál, Bárdy Bálint, Blasts Jenő, Bolond Ernő dr., Dierény Dezső dr., Dóry Erőgyes, Dózing Miksa, Inárcsi Farkas Ferenc, Horvay Árpád dr., Heiner Pál, Hosszentein Sándor dr., Jeszenszky Pál, Kállay József székesszavárosi tanácsjegyző, Kelemen Ernő, Kertész Gyula, Kovács Imre, Köny József, Lengyel Odón, Lenk Jenő dr., Mannheim G. Adólf, Mesterházy Ernő dr., Novák Béla dr., vitéz Oltán Gyula, vitéz Ottó Ernő, Otomósy Dezső dr., Piacsek András, Pilc Iván, vitéz Poroschegyi Károly, Ráth Árpád, Schandl József dr., Schramm Ede, Suhajda Tibor, Szencs János, Szilohi Aladár, Sztroczek Andor, Thüringer Vilmos, Vuchelich György, Wittchen Lajos dr., Zboray Ferenc, Zboray László bizottsági tagok és vendégek, továbbá az OMGE tisztikara részéről Konkolty Thege Sándor dr. és Rothmeyer Imre főtitkárak, Herodek Sándor dr., Döröcsög Tibor, Tolóy Miklós titkárak, Mike János főpénztáros, Láng József főkönyvelő, Horn Artur dr. segédtitkár és Szent-Gyály Faur Géza dr. fogaimozó.

Távohmaradásukat kimentették Baross Endre dr., Bernáth Béla, Csákány István dr., Csontos László dr., Czirer Andor dr., Denich László dr., Eber Ernő dr., Fáy Andor, Gayhoffer István, Hülács Ágoston dr., Hüllögy Ferenc, Horos Miksa gróf, Kertész Ferenc, Kukuljenyi József dr., Mészáros József dr., Rosta János dr. székesszavárosi tanácsnok, Schwendner Ede, Sperlagh Elemer és Wellmann Oszkár dr.

Vitéz Teleki Béla gróf elnök üdvözli a szép számban megjelent bizottsági tagokat és vendégeket és a gyűlést megnyitja. Kegyeletes szavakkal emlékezik meg Darányi Kálmán elhalálásáról, akinek elhunytja nemcsak az ország összesége, hanem főként az egész magyar gazdatiszadsádom számára jelent pótolhatatlan veszteséget. Nemcsak nagy politikusi, nagy magyar volt Darányi Kálmán, hanem a földet rajongóság szerető hú gazda is, aki megmutatta, hogy miként kell szolgálni a mezőgazdaság érdekeit. Az országos mezőgazdasági kiállítás intézményének is mindenkor megérdemelt támogatója volt. Komoly veszteség érte a kiállítás rendezőbizottságot Halgy Sándor bizottsági tag elhunytával is, akinek rendkívül nagy állattenyésztési érzékét a bizottság minden tagja jól ismerte és nagyrabecsülte. A bizottság mély részvételt jelezte a jegyzőkönyvében örökíti meg. Bejelent, hogy vitéz Hüllögy Zoltán m. kir. tanácsos nyugalmabovonulásaival a kiállítás elvesztette egyik értékes támogatóját, aki a halászlai kiállítások rendezése körül szerzett kiváló érdemeit. A bizottság meleg köszönetét tolmácsolja neki és utódját hasonló támogatásra kéri. Majd örömmel állapítja meg, hogy a földművelésügyi

Kisgazdák: A HANGYA SZÖVETKEZET ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ ALOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., BORÁROS-TÉR 1.

Uradaimnak: az állatértékesítés minden ágazatában a legkedvezőbb feltételek mellett áll a gazdatiszadsádom rendelkezésére. Foglalkozik mindenféle tenyész-, haszon-, bízott állat, valamint beállítatlan való szűdés és szarvasmarha vételével, eladásával és bizományi értékesítésével.

Hizlatási hitelek folyósít kedvező feltételek mellett. Mindennemű állatkivitelt a legelőnyösebben bonyolít le. Sz. k. értőt meghívásra a helyszínre küld.

Ipari hízlalók: Távlratcim: „Hangya Budapest”

TELEFONOK: Központ: 18-13-29, 18-78-90
 Ferencvárosi sertésbizományosság: 13-27-13
 Újpesti sertésbizományosság: 29-55-84
 Ferencvárosi marhabizományosság: 18-13-29

kormány minden erejével támogatja a sok vonatkozásban nehézségekkel küzdő állattenyésztést és reméli, hogy a kormányhatalom jóindulatával és a helyes előkészítések betartásával, különösen azonban az értékesítési viszonyok kedvezőbb alakulásával az állattenyésztés helyzete javulni fog, ami a tenyésztésvásár sikeres megrendezésének egyik előfeltétele. Felkéri Konkoly Thege Sándor dr. előadó-főtájkárt, hogy tegye meg előterjesztését a jövő évi kiállítás rendezésére nézve.

Az 1940. év tavaszán rendezendő országos mezőgazdasági kiállítás és tenyésztésvásár előkészítése.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó-főtájkár utal arra, hogy bár az OMGE szakosztályai és bizottságai 3 évenként alakulnak újjá, az egyesület választmányja felhatalmazta a rendezőbizottságot arra, hogy esetenként kiegészítse magát olyan tagokkal, akiknek közreműködése hivatali beosztásuknál fogva vagy egyéb okokból kívánatos a rendezésben. Javasolja a következőknek a rendezőbizottságba való felvételét: *Baskay Gyula dr., Csáky István gróf, Földváry László dr., Halik Béla gróf, Heinz Pál, Ilés Ferenc dr., Koch Gyula, Kövér János, Löcherer Béla, Mogyos Andor dr., Sperlagh Elemér, Tassonyi Ernő dr. és Utassy Béla dr.*

Előadó-főtájkár rámutat arra, hogy bár igazán huszadik esztendője vesz részt a kiállítás rendezésében és irányításában, mégis kénytelen megállapítani, hogy a kiállítások megrendezése évről-évre nehezebb feladat. Tavaly a száj- és körömfajás, a külpolitikai események, valamint a rendkívül kedvezőtlen időjárás állították a rendezést igen nehéz feladatok elé. Örömmel kell megállapítani, hogy az állategészségügyi hatóságok körültekintő intézkedései és a rendezőség felkészültsége folytán sem a kiállítás, sem pedig az arról elszállított tenyésztőket között egyetlen esetben sem lépett fel a száj- és körömfajás, valamint az egy héttel történt elhalasztás sem idézett elő nagyobb bajokat. Ebben az esztendőben is az egész ország állattenyésztői szeretve készülnek a kiállításra. De nemcsak az állattenyésztők, hanem a székesfőváros is várja már a gazdaságszolgálat széles rétegeit, amelyek a magyar mezőgazdaságnak ezen a nagy szereplőjénél Budapest felkeresik. A rendezőség a kiállítást az idén is minél szélesebb keretek között óhajtja megrendezni, amit az illetékes tényezők is kívánatosnak tartanak. Nem várt események bekövetkezése esetén is szükségesnek látszik legalább a tenyésztésvásár megrendezése, mint hogy ennek elmaradása nemcsak az érdekelt tenyésztőknek jelentene súlyos károsodást, hanem az ország állattenyésztésére is igen kedvezőtlen hatással lenne. A vásár egyik hivatala éppen abban van, hogy minél nehezebbek a viszonyok, annál jobban megkönnyítse a tenyésztésvásár megszervezését és értékesítést a gazdák számára.

A kiállítás időpontjával kapcsolatban **előadó-főtájkár** utal arra, hogy 1940-ben a húsvéti ünnepek rendkívül korai időpontra esnek. Ezért a kiállításnak húsvét előtt való megrendezése a bizonytalan időjárás miatt nem lehetséges. A jövő évi kiállítást tehát csak közvetlenül húsvét után lehet megrendezni. Ezért javasolja, hogy a kiállítás időpontját a *rendezőbizottság március 30-április 7. napjában állapítsa meg.* A tavalyi tapasztalatok alapján bebizonyosodott, hogy ha a kiállítás időtartamába csak egy vasárnap esik, ez súlyos torlódásokat okoz. Ezért elkerülhetetlenül szükséges, hogy jövőre két vasárnap illeszkedjen a kiállítás időtartamába. Alátámasztja ezt a megoldást az is, hogy illéres-vonatokat csak vasárnap és ünnepnap indítanak. A gazdák is leginkább csak ünnepnapokon tudják látogatni a kiállítást. A kiállítás időtartamának megnyújtásával kapcsolatban **előadó-főtájkár** rámutat még arra, hogy lymódon lehetővé válnék a bírálat időtartamának megnyújtása és nyugodtabb lebonyolítása, valamint a bírálatnak későbbi napokon való lefolytatása és ezáltal az egyre előbbre nyúló felállítás és vásárlás mellőzése. A papírosan hosszabb időtartam tehát a valóságban tulajdonképpen nem jelent a kiállítók számára meghosszabbítást, mert a kiállítás első napján (szombaton) még folynak az állatok kirakása, a kiállítás bezárását megelőző napokon pedig már az eladott tenyésztőket elszállítása megkezdődhet. A rendezőség ezen felül az állatok felszállításának határidejét szűkebbre fogja szabni.

Előadó-főtájkár bejelenti, hogy legfelsőbb hozzájárulással a jövő évben nem lesz ünnepélyes megnyitás. A Kormányzó Úr Ófőmeltósága a kiállítás folyamán valamelyik napon meg fogja tekinteni a kiállítást. A kiállítás 3. és 4. napján (hétfő és kedd) lesznek a bírálatok az összes állatcsoportokban. Ennek a beosztásnak több előnye van. A bírálatok így sokkal nyugodtabban és torlódások nélkül végezhetők el, ezenfelül több idő áll rendelkezésre a legfelsőbb látogatás megfelelő előkészítésére.

Elnök kéri a bizottsági tagok hozzászólását az előterjesztéshez. **Döry Frigyes** a tenyésztők örömeinek ad kifejezést, hogy a kiállítás és a tenyésztésvásár jövő évben is megrendezni kívánják. Rámutat arra, hogy bár a kiállítás időtartamának meghosszabbítása a kiállító tenyésztők szempontjából nem kívánatos és bár a vásárlási kedv kialakulása szempontjából sem tartja előnyösnek, az előadott nyomás érvek hatására elfogadja a javaslatot.

Battha Pál hangsúlyozza, hogy az előadói javaslat szerint a tenyésztőket Budapesten tartózkodásának összes időtartama a fel- és visszazárlási idő beleszámításával nem lesz hosszabb az eddigénél. A kiállítási napok számának növelése véleménye szerint egyáltalában nem fogja hátrányosan befolyásolni a forgalmat, mert a megfelelő árú tartott állatok már eddig is túlnyomórészt a kiállítás megnyitása előtt elkeltek. Sőt az új időbeosztást annyiból előnyösebbnek tartja,

mert ha az első napok után eladott tenyésztőket maradániuk vissza a kiállításon, úgy lenne idő és lehetőség még ezek számára is vásárlókat toborozni. Egyébként a miniszterium a kiállítással kapcsolatban a köztenyésztés számára történő vásárlásokat olyannyira megszervezte, hogy úgyszólván darabszáma előre meg tudják mondani, mennyi állatot fognak vásárolni.

Sztrácsik Andor felhívja a figyelmet arra, hogy az ünnepélyes megnyitás elmaradásáról a nagyközönséget a napisajtó révén kellőképpen tájékoztatni kell.

Elnök határozatképpen kimondja, hogy a rendezőbizottság elhatározta a *jövő évi országos mezőgazdasági kiállítás és tenyésztésvásár megrendezését és időpontját március 30-április 7-én állapítja meg.* Elhatározta, hogy az állatbírálatokat április 1-én és 2-án tartja meg és hogy a fennfoglalt körülményekre való tekintettel nem tart ünnepélyes megnyitást és örömmel veszi tudomásul, hogy a Kormányzó Úr Ófőmeltósága a jövő évi kiállítást is megtisztelti magas látogatásával.

Előadó-főtájkár a tenyésztőket minőségi felülvizsgálatának zavartalan elvégzése érdekében kéri, hogy az állatoknál a bejelentési határidőket ismét január 6-ában, a lóbi csoportnál február 15-én állapítsa meg a bizottság. A tenyésztésvásár kiállítás megfelelő színvonalának biztosítása érdekében kéri a bizottság hozzájárulását ahhoz, hogy a kiállítható állatok létszámát ez évben is a szabályzat intézkedéseinek figyelembe vételével megállapíthassák és hogy a bejelentett állatok minőségét az illetékes szarvasmarhatenyésztő szövetségekkel, illetve az országos tenyésztő egyesületekkel előzetesen felülvizsgáltsák és a bejelentés elfogadását ezek minősítésétől tegyék függővé. A felülvizsgálatok időben való elvégzése érdekében a bejelentőlapoknak 2 példányban való kiállítása és az egyik példányának a rendezőbizottsághoz, a másiknak az illetékes tenyésztő szervezetekhez való megküldése ez alkalommal is szükségesnek mutatkozik. A kiállítható állatok létszámát illetően előreláthatóan a kiállítási istállók befogadóképessége lesz az irányadó, annál inkább, mert a megnevekelett ország tenyésztésvásár-keretét bizonyára ki fogja meríteni a múlt évi tenyésztésvásár keretét. Bejelenti ezután, hogy az 1940. évi kiállításra a juhok csoportjában már csak törzskönyvvel tenyésztettek vehetnek részt, 1941-től pedig ezeknek is csak igazolt leszármazású állatok állíthatók ki. Javasolja a szabályzatnak olyan értelmező fogalmazását, hogy az OMGE tagok számára biztosított térdíjkezelvényeket csak azok vehessék igénybe, akik tagdíjkötelezettségüknek eleget tettek.

Előadó-főtájkár örömmel közli, hogy a földművelésügyi miniszterium terve vette új baromfi- és mangalica sertés kiállítási csarnokok építését az elavult faistállók helyébe, továbbá a hússertés- és a juhállatok belső berendezésének korszerű átalakítását is. Remény van arra is, hogy a székesfőváros a kiállítási telepen legalább is a főútvonalat kikövezteti. Előreláthatóan teljelől a kiállítás az új halászi kiállítási csarnok, amelyben halászok lesz elhelyezve a hullógazdaság népszerűsítése céljából. A kiállítás kereteinek bővítését, a korszerű tagozódást és a töltésfoglalt csökkentését előnyösen fogja szolgálni a még beépítetlen kiállítási területek fokozatos igénybevétele. Ez már a most következő alkalommal bizonyos kivánatos átcsoportosításokat tesz lehetségessé. A bizottság közönséget tartozik a miniszterium és a főváros illetékes tényezőinek azer, hogy lehetővé tartsák a tervek előkészítését.

Előadó-főtájkár annak a reményének ad kifejezést, hogy a jövő évi kiállítást az ideimél kedvezőbb állategészségügyi helyzetben lehet majd megrendezni. Esetleg szó lehet arról, hogy a száj- és körömfajással való fertőzés lehetőségének elkerülése érdekében a jól bevált riemsi szarumból szereznek be a védőoltásokhoz szükséges megfelelő mennyiséget, ez a szarum az újabb tapasztalatok szerint hosszabb időre nyújt immunitást a fertőzés ellen. A kiállítás remélhető látogatói-ágyával kapcsolatban **előadó-főtájkár** rámutat arra, hogy a nyugati országokból aligha lehet komoly érdeklődésre számítani, viszont a szomszédos és a közlekedési országokból talán az utóbbi évekkel nagyobb lesz a látogatósság. Különösen ha sikerül a kedvezményes vízum utólagos megszerzésének kedvezményét biztosítani.

Előadó-főtájkár bejelenti, hogy a bizottság elnöke és a kiállítás szervezői mindent elkövetnek a jövő évi kiállítás előkészítése során a keretek fenntartása és fejlesztése, valamint az illetékes tényezők támogatásának biztosítása érdekében. A kiállítás szokások sokoldalú csoportjainak megrendezése és bővítése szemléltető anyaggal való megtöltése máris biztosítottnak tekinthető. Szűkebb körű érdeklődésre tarthat majd számot a Magyar Agrársajtó Szindikátus első ízben történő szereplése, amely „*Mit olvasson a magyar gazda*” címmel rendezett kiállításában az agrár sajtóktól kívánja majd a figyelmet ráirányítani. Előreláthatóan új épületekkel bővül a vidéki népiélet szemléltetését szolgáló „*Kiállítási falu*” is. Törekedni fog a rendezőség a lovasmattatványok minél szélesebb és sokoldalúbb keretek közt leendő megrendezésére is. Örömmel emlékezik meg arról, hogy úgy a földművelésügyi kormány, valamint a székesfőváros és a Külkereskedelmi Hivatal részéről máris a legmesszebbmenő támogatást és segítséget helyezték kiútásba a kiállítás érdekében. Majd az utóbbi évek tapasztalatai alapján sajnálattal teszi szövé, hogy míg a múltban a tenyésztésvásári forgalom nagy része a magántenyésztők szükségletének fedezéséből adódott, addig az utóbbi években ez a kereslet rohamosan csökkent és most esztendőben már csak az összes forgalomnak 1/4 részére volt tehető. A tenyésztésvásár szűkebb kereteinek fenntartását csak a köztenyésztés szükséglete jelentős részének a kiállításra való fedezésével lehetett elérni, amiben nagy része van

a földművelésügyi kormány illetékes tényezői, elsősorban **Battha Pál** miniszteri osztálytanácsos, ügyosztályvezető körny, tekintő szervezésének. Különösen sajnálatos, hogy éppen a tenyésztésvásáron állandóan kiülő tenyésztők apaállat szükségletüket alig, vagy csak igen kis részben fedezik a mezőgazdasági kiállításban. Ilyen körülmények között nem kívánhatják azt, hogy a rendezőség a kiállítást a legjobb tenyésztésvásárral alkalmazzon. Ilyen körülmények között, amikor az elsősorban érdekelt az ottani vásárlásoktól tartózkodnak. Ezért amennyiben a most következő tenyésztésvásár alkalmából is a kiállító tenyésztők részéről a vásárlások tekintetében érthetetlen tartózkodás mutatkozik, szükségesnek tartja a kiállítási szabályzatnak a jövőre vonatkozóan olyan módosítását, amely erősebb eszközökkel biztosítsa arra, hogy a kiállító tenyésztők az eddigénél nagyobb mértékben szerepeljenek a vásárlók között is. Végül javasolja, hogy a jövőben az érdekelt tenyésztők és gazdaságvezetők mellett — akik az élelt tenyésztői sikereikért megfelelő ismerésben részesülnek — az állatgyógyászok is nyervejenek jutalmat a gondjaira bízott és kitüntetett állatok után. A jutalmazást pénzzel, díjjal, vagy akár esetleg oklevelek adományozásával gondolja megoldandónak. Kéri e gondolat megvalósításához a földművelésügyi kormány, a mezőgazdasági kamarák és egyéb gazdasági érdekképviseletek, elsősorban a tenyésztő szervezetek érkező és anyagi támogatását. A jutalmazás gyakorlati megoldására vonatkozó javaslat kidolgozására és lebonyolítására külön albizottság alakítását javasolja. Végül rámutat arra, hogy a fennfoglalt nehézségek miatt több tenyésztő szervezet javasolja átmenetileg a szarvasmarha csoportokban az első díjak kiadásához megkötött 305 napos laktációs termelés helyett a 365 napos éves termelés igazolását.

Battha Pál javasolja, hogy a bejelentések nyilvántartásának és kezelésének megkönnyítése céljából állatfajonként külön, eltérő színű bejelentőlapok használtassanak. A maga részéről is kívánatosnak tartja, hogy egyelőre, amíg a tenyésztő szervezetek tisztviselőinek fokozottabb katonai igénybevétele tart, a 305 napos laktációs tejhozamok kiszámítása és figyelembe vétele helyett a 365 napos éves tejhozam legyen mérőadó a díjazásoknál.

Vitéz Poroszhégyi Károly magáéva teszi előtte szövé javaslatát. A bírálatok zavartalan lebonyolítása érdekében javasolja: az istállóban feltűnő táblákon közölni, hogy az egyes csoportokba beosztott állatoknál hol és mikor bírálják. Célzatosan tartani a bírálatok helyének előre való rögzítését és megjelölését, valamint a felbontó pályá igénybevétele legelőbb a szarvasmarhabírálatok egy részének lebonyolítása céljából.

Plásek András ugyancsak kéri, hogy egyelőre a szarvasmarhabírálatok során az éves tejhozam vételek figyelembe vételétől tartózkodjanak, hogy a kiállításra bejelentett szarvasmarhák minőségi felbírálataira a szövetség igazgatók, vagy az érdekelt egyesületek vezetői hivatottak-e?

Előadó-főtájkár az egyetelmű indítványok alapján javasolja, hogy a jövő évi kiállítás alkalmából a szarvasmarhabírálatok során a 365 napos igazolt tejhozamok vételesség figyelembe vételével tartózkodjanak a rendezőség számára, hogy **Wellmann Oszkár dr.** szakvéleménye figyelembevételével állapítsa meg a bírálóknak azt a legkisebb határát, amely a meghosszabbított termelési időszakra való tekintettel a nagydíjak és az első díjak odaítélésénél megkívánható lesz. A bejelentett szarvasmarhák minőségi felbírálataira a rendezőbizottság mindenkor a szövetségi igazgatókat személyesen kéri fel, már csak azért is, mert nagyobb működési területek következtében szélesebb áttekintéssel rendelkeznek a bejelentett anyag felett. Tudomása szerint a szövetségi igazgatók helyettesítéseképpen, velük egyetértően végeztek egyes esetekben a minőségi felülvizsgálást az érdekelt egyesületek. Rámutat arra, hogy a bejelentések jogi következményei miatt és az állandó nyilvántartás érdekében feltétlenül szükség van arra, hogy a bejelentések közvetlenül a rendezőbizottsághoz is megtörténjenek, de egyidejűleg kötelezővé tesszik a bejelentőlapok másodpéldányának az illetékes tenyésztő szervezetekhez való megküldését. Köszönettel veszi a bírálatok lebonyolítására vonatkozó gyakorlatias és értékes javaslatokat, amelyeket a rendezőség megvalósítani igyekszik. A bírálatok zavartalan lefolytatását nagy mértékben előmozdítana a tenyésztő szervezetek ellenőri karának a bírálatra történő elővezetés lebonyolításába való rendszeres bekapcsolása. Egyébként a kiállítás új időbeosztása mellett hosszabb idő áll majd a bírálatok lebonyolítására rendelkezésre, ez a panaszköz nagyrészt maga is meg fogja szüntetni.

Balogh Vilmos dr. örömmel hallja, hogy a jövő évi kiállítás kereténél milyen szépeknek ígérkeznek. Rámutat arra, hogy időszelvé vált a tenyésztésvásár-telepnek a fokozott állategészségügyi követelményeknek megfelelő berendezése. Reméli, hogy a még észlelhető hiányokat megfelelő támogatással pótolni lehet. Készséggel ajánlja fel a miniszterium állategészségügyi osztályának támogatását.

Thüringer Vilmos kéri, hogy a fogatversenyeken és bemutatókon résztvevő fogatok befogására és bemelegítő gyakorlatozására megfelelő hely jelöltessék ki.

Elnök megállapítja, hogy a bizottság az előadó-főtájkár által előterjesztett összes, valamint az általa elfogadott ajánlott javaslatokhoz hozzájárul. Köszönetet mond az összes tényezőnek, amelyek szeretettel és megértéssel foglalkoznak az országos mezőgazdasági kiállítás fejlesztésének ügyével. Reméli, hogy a nagyértékű támogatásokkal sikerül fog a jövő évi kiállítás keretét bővíteni és színvonalát emelni. Megköszöni az értékes hozzászólásokat és a gyűlést bezárja.

Az OMGE és a Dohány

Jelenléti bizottság elnökének, Dohányjvárosi miniszteri osztályvezetőjének, Szűke János közterületi közbiztonsági tervvezetőjének és Tassonyi Ernő dr. az OMGE elnöke Csikja Pál dr. nits Kálmán Jenő, Fekete Jenő dr., Földváry Pál, Nagy István Gyula, Székely Vilmos Béla. Az OMGE az OMGE h. igazgatója, Dr. Meyer Imre főosztályvezető.

Távolmaradtak: Emil dr. OMGE Tibor, Göbgy Alfréd dr., Bethlen István Dohányjvárosi miniszterium jelen termel.

A dohánykereskedéssel kapcsolatos

Toldy Miklós az egyesületi termelési feltételeknek a területről való egyesületi Országos Egységesség és a Dohányjvárosi miniszterium jelen termel.

Papp Szabolcs alapján javaslatok kérészek, ha és vezetői **Fattinger** hogy a Dohányjvárosi miniszterium jelen termel.

Bethlen István alapján kimondta, hogy az 1939. évi **Toldy Miklós** az évben is kinevezett alapján az október 20-ig leteleben is sorolt, valam

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914
Sürgőnycím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindenemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, **hizlálási hitelek nyújtásával.**

Gazdaságszolgálati intézmény.
Mindenemű állatkiállítás legelőnyösebben lebonyolítunk.
Meghívásra a szakértőket a helyszínrre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú, és juhoknál:
Budapest - Ferencváros - Marhavásártér
Sertéseknel:
Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

Az OMGE dohánytermelési bizottságának és a Dohánytermelők Országos Egyesületének együttes gyűlése.

(1939 november 10.)

Jelen voltak Bethlen Pál gróf dr., az OMGE dohánytermelési bizottsága és a Dohánytermelők Országos Egyesülete elnökeinek elnöke alatt Telbisz Imre dr. alelnök, a M. Kir. Dohányjövédéki Központ képviselője Faltinger Sándor dr. miniszteri osztályfőnök, a m. kir. Dohányjövédéki Központ igazgatója, Sasits Miklós dr. miniszteri tanácsos, a m. kir. Dohányjövédéki Központ helyettes vezetője, a földművelésügyi minisztérium képviselőiben Czirer Andor dr. miniszteri tanácsos és Tassanyi Ernő dr., miniszteri osztálytanácsos, Fodor Jenő, az OMGE alelnöke, továbbá Balogh István, Blants Jenő, Csipka Pál dr., Dadányi Miklós, Desszeffy Aurél gróf, Dobrovits Kálmán, Elekes Béla, Elek Imre, Erdélyi Imre, Eszevnyi Jenő, Fekete Béla dr., Feszty István, Ptiáh Tibor báró, Fluck Jenő dr., Fodor Gyula, Forster György, Góth László, Grábner Emil, Gyeke Pál, Haróváth Gedeon báró dr., Juhász Árpád, Kádok János, Kecskső József, Kecskső Verenc, Kemény Bálint, Kónok Gyula, Kunffy Lajos, Melzer Béla dr., Mayer Béla, Moray Miklós, Molnár Viktor báró, Murk István dr., Nadányi Pál, Nagy Ignác, Nagy István, Orádóy Miklós, Puskás Károly dr., Somssich Miklós, Südy Sándor, Sömeg Ernő, Szalay Gyula, Széchenyi Domonkos gróf, Skulecz József, Tomcsányi Vilmos Béla dr., Wittmann Ferenc, Zabrázcky György.

Az OMGE és a DOE tisztikara részéről: Fabricius Endre OMGE h. igazgató, főelőadó, Papp-Szász Tamás dr. DOE igazgató, előadó, Toldy Miklós OMGE titkár-előadó, Rothmejer Imre főtitkár, Heredei Sándor dr. titkár, Horn Arthur dr. s. titkár.

Távoimaradásuk kimentését kérték: Mutschelbacher Emil dr. OMGE ügyvezető-igazgató, Balogh Elemér, Dörsehug Tibor, Gössy Tibor, Gesztány Andor, Jovag Floch-Reghersberg Alfred dr., Moosóry Dénes, Redly Gyula, Rhédey Lajos.

Bethlen Pál gróf dr. elnök szívesen üdvözölte a Dohányjövédék megjelent vezetőjét, a földművelésügyi minisztérium képviselőjét, valamint a szép számban megjelent termelő gazdákat, a gyűlést megnyitja.

A dohánykertészek fejevgyakorlatának elhalasztása és az ezzel kapcsolatos katonai szolgálat alól való ideiglenes mentesítés.

Toldy Miklós előadó-titkár bejelenti, hogy a termelők részéről az egyesülethez érkezett panaszok alapján, de egyben a dohánytermelés folytonosságának biztosítása érdekében az OMGE felterjesztést intézett az év folyamán két ízben a dohánykertészeknek a termelés és a feldolgozás idejére a katonai szolgálat alól való ideiglenes mentesítése érdekében. Együttal kérte az egyesület a földművelésügyi minisztériumot, a Dohánytermelők Országos Egyesületét, az Országos Mezőgazdasági Kamarát, valamint a Dohányjövédéket, hogy ezt a fontos előterjesztést illetékes helyen pártfogolják. Elismeréssel emlékezik meg a földművelésügyi minisztérium gyors intézkedéséről, ami lehetővé tette, hogy a nonvédelmi miniszter 479.568.10-1939. szám alatt utasítást küldött a csapattestparancsnokságokhoz, hogy a dohánykertészek fejevgyakorlatának elhalasztása gyűben a dohánytermelők részéről oda beérkező és hatóságilag igazolt halasztási kérelmeket kedvező elintézésében részesítsék. (Helyeslés.)

Papp-Szász Tamás dr. Desszeffy István gróf előterjesztése alapján javasolja, hogy megokolt esetben ne csak a dohánykertészek, hanem a dohánytermelő gazdaságok tulajdonosai és vezető gazdaságjai is felmenthetők legyenek.

Faltinger Sándor dr. tájékoztatja az együttes gyűlést arról, hogy a Dohányjövédék vezetősége is több ízben elfjárt a dohánykertészek ideiglenes felmentése iránti kérelem kedvező elintézése érdekében, ugyanígy a Papp-Szász Tamás dr. által előadott kérelem ügyében is, aminek megfelelő eredménye is volt.

Bethlen Pál gróf dr. elnök az együttes gyűlés határozata alapján kimondja, hogy a gyűlés a bejelentéseket tudomásul veszi.

Az 1939. évi dohánybevéltás során felmerült termelői kívánságok ismertetése.

Toldy Miklós titkár utal arra, hogy az OMGE ebben az évben is elkészítette az egyes dohánybevéltő hivatalokhoz kinevezett dohánybevéltási gazdasági szakértők jelentései alapján az 1938/39. évi dohánytermelés és bevéltás eredményéről szóló jelentését. Ezt a jelentést a „Köztelek” folyó évi október 29-i száma ismertetette. Minthogy az ismertetés részleteiben megjelent, ez alkalommal csak a jelentésekben felsorolt, valamint a termelők részéről az egyesülethez juttatott

kívánságokat ismerteti és kéri Faltinger Sándor dr. m. kir. dohányjövédéki központi igazgatót, valamint Tassanyi Ernő dr. miniszteri osztálytanácsost, hogy a termelés érdekében szolgáló s a következőkben ismertetésre kerülő kívánságok érvényesítését jóindulatúan segítsék elő. Ezek a kívánságok a következők: 1. a beváltásnál a leggyakrabban észlelhető szomszélyozás miatt felmerülő viták elkerülése céljából a termelőket is megnyugtató rendezése a kérdésre; 2. a pénzügyi súlyfelvétel elleni panaszok általános rendezése; 3. az általános, de különösen a Fejvidéken elhatárolódott thryps-károk elleni védekezés megszervezése; 4. az új jégbiztosítási rendszer egyszerűsítése, ezzel kapcsolatosan az ezt kérő termelőknek kárelőleg kiutalása s szükség esetén mindezeknek a kérdéseknek egy értekezleten való megvitatása; 5. a kísérleti dohányok megfelelő áron való beváltása s a kísérlet céljaira engedélyezett dohányterületnek nem az engedélyterületből való levonása; 6. a dohánybevéltő tisztek melegágyi vetéshez és palántameveléshez való kirendelése; 7. a dohánykertészek részére időszakonként továbbképző vándortanfolyam rendezése; 8. a dohánybevéltás második időszakának január 2. helyett január 3-ban való megállapítása; 9. a dohány műtrágyázásának kedvezményes árú műtrágya kiosztása és műtrágya beszerzési hitelei engedélyezése útján való elősegítése, amiben a földművelésügyi minisztérium is hathatósan támogathatná a gazdákat; 10. a Fejvidék arra rászorult termelői részére elavult dohánypajták megjavítása céljából dohánypajta javítási költségen juttatása; 11. a jövédék által végzett termelési és műtrágyázási kísérletek közül a sikerrel végzetteteket a „Köztelek” útján való ismertetése. Hangsúlyozza, hogy mindezek a termelői kívánságok jóindulattal orvosolhatók és megvalósíthatók lehetnének kéri a Dohányjövédék vezetőjét, valamint a földművelésügyi minisztérium megjelent kiküldöttjét, hogy ehhez a termelőket támogassák. (Helyeslés.)

Faltinger Sándor dr. válaszul az elhangzott kívánságokra, megjegyzi, hogy a szomszélyozás közmegelegedésre való rendezést több ízben megkísérelték, azonban mindezek a gyakorlatban nem voltak keresztívíthetők. Legjobbban még mindig a régi rendszer válik be, vagyis a mintacsomók elkészítése, amelyek kiválogatása alkalommal a beváltó tisztek a gazdaságoknak útmutatással szolgálnak. A szigorú pénzügyi súlyfelvételre azért van szükség, mert a beváltások alkalmával sok helyen mennyiséghiány mutatkozik. Eppen ezért a pénzügyi ellenőrzést szigorúan kell elvégezni, ez azonban még mindig enyhébb, mint külföldön. A kertészképzésre a Dohányjövédék is nagy súlyt vet, aminek érdekében szervezték meg Debrecenben a dohánykertészképző tanfolyamot, amely iránt azonban megfelelő érdeklődés nem mutatkozik. A fejvidéki pajtájavitási költségen biztosításra kétézer forintot tevéni nem tud, a maga részéről azonban indokolt esetben támogatni kívánja az ilyen irányú kívánságokat. A fajta- és műtrágyázási kísérletekre a Jövédék áldozatokat is hoz, a kísérletek eredménye azonban nem mindig kielégítő. Fel fogja kérni a Dohányjövédék Állomás vezetőjét, hogy a sikeres kísérletek eredményeit közölje. A Jövédék nemcsak termelési útmutatásokat bocsát a termelők rendelkezésére, de szívesen rendez két-háromnapos tanfolyamokat is, ha megfelelő érdeklődés mutatkozik. A szállítási időpontjának megállapításánál a jövédék szívesen tartja szem előtt a termelői érdekeket. Ugyanígy igyekeznék fog a többi s az előadó által közölt termelői kívánságok megvalósítását elősegíteni. (Helyeslés.)

Fodor Jenő sajnálatát állapítja meg, hogy egyes vidékeken nagyarányú csempőzés folyik, ezért kéri a Dohányjövédék vezetőjét, hogy a csempőzését meg az eddigiéi is szigorúban büntesse.

Góth László helyesnek tartaná, ha körzetekenként rendezné a Dohányjövédék a kertészfőnökök tanfolyamokat.

Papp-Szász Tamás dr. kívánságosnak jelzi, ha a tanfolyamokat vidékeken olyan időben rendeznék, amikor a dohánykertészek legjobban ráérnek, bár aggódik, hogy a tanfolyamok iránt nem lesz megfelelő érdeklődés.

Juhász Árpád megállapítja, hogy ilyen aggodalomra ok nincsen, mert a legutóbb tartott hasonló előadásokon olyan nagy számban vettek részt a termelők és dohánykertészek, hogy az biztatást nyújt a rendezendő tanfolyamok sikeréhez.

Desszeffy Aurél gróf hangsúlyozza, hogy ha a Jövédék jó dohányt kíván termelnie, akkor gondot kell arra is fordítania, hogy megfelelő dohánykertészek is legyenek. Sajnos azonban ma az a helyzet, hogy a kitanult dohánykertészek inkább más munkát vállalnak, mert ott többet keresnek. Ennek megakadályozására szükség volna, mert feltétele, hogy a dohánytermelés jövője forog kockán. Meg kell adni a lehetőséget is arra, hogy azok a kertészek, akik dolgozni kívánnak, helyükön maradhassanak, de ekkor gondoskodni kell róluk.

Südy Sándor a nála alkalmazott dohánykertészekről szólva, hangsúlyozza, hogy azok szívesen vettek részt a Jövédék által rendezett tanfolyamon és éppen ezért meggyőződése, hogy jól

megszervezett tanfolyamokat a kertészek és termelők egyaránt szívesen fogják látogatni.

Molnár Viktor báró a kertészképzéssel kapcsolatosan felveti a kérdést, hogy a jövőben lehet-e és érdemes-e egyáltalán dohányt termelni. A helyzet az, hogy a dohánykertész ha másutt keres munkát, jóval nagyobb a kereseti lehetősége, mint a dohánynál s ennek tulajdonlítója, hogy a jobb dohánykertészek mind elhagyják a dohánytermelést. Véleménye szerint elsősorban azt kellene eldönteni, hogy a kincstár kíván-e dohányt termelnie és mennyit? A jelenlegi helyzet szerint a dohánytermelés lehetetlen. Úgy hiszi, hogy túlsok a termelő, miért is csökkenteni kell talán a területet, de ezeknek kártalanítást kell adni. Fontos azonban, hogy a megmaradó dohánytermelő terület jó, a tevelt dohány, megfelelő legyen és a Jövédék a dohányért megfelelő árat fizessen. A Jövédéknek és a termelőnek közös érdekeik vannak, tehát egymással együtt kell dolgozniuk. Nemcsak a termelő, hanem a dohánykertész is részese kell hogy legyen a termelésnek s a közös cél érdekében mind együtt kell dolgozniuk a Jövédékkel. A megfelelő dohányok előállítás érdekében a dohányjövédéki tiszteket, akik a termelési időszak során is irányítanak a termelést, jutalomban kellene részesíteni, amit a termelők is szívesen vállalnak. Ugyanígy a jó dohánykertészek részére is jutalmat kellene kifizetni. Véleménye szerint a dohánytermelés jövője csak így biztosítható, ha a termelők és kertészek meg lesznek elégedve termelő munkájuk eredményével. (Helyeslés.)

Faltinger Sándor dr. a dohánycsempőzés szigorúbb megbüntetésére irányuló javaslatot helyesléssel fogadja, a közös érdek szem előtt tartása szempontjából. Megjegyzi azonban, hogy ez nagyobb kötelezettséget ró a gazdákra is. Hangsúlyozza, hogy a Dohányjövédék mindenkor nagy gondot fordított a kertészek ellenőrzésére, áthajgatásokkal való előállítására, amit a jövőre nézve is így. A Jövédék minderre kész áldozatot is fordítani.

Bethlen Pál gróf dr. elnök a vitát lezárva, bejelenti, hogy az együttes gyűlés tudomásul veszi az előadói jelentést. Majd melegen üdvözlő az időközben gyűlésre érkezett Tomcsányi Vilmos Pál dr.-t, a Dohánytermelők Szaktanács elnökét, kéri őt, hogy az ált. elhangzott kívánságokat és panaszokat magaéva tevé, illetékes helyen támogassa.

Előterjesztés a dohánybevéltási árak emeléséről.

Toldy Miklós titkár sajnálatát állapítja meg, hogy az 1938. évi dohánybevéltás eredménye — annak ellenére, hogy a Dohányjövédék a dohánybevéltási árakat bizonyos mértékig felmentette — mégis rosszabb, mint az előző évi. Az egyesülethez, valamint a Dohánytermelők Országos Egyesületéhez érkezett panaszok, valamint az OMGE legutóbbi igazgatóválasztmányi gyűlésen elhangzott javaslat alapján feltétlen szükségesnek mutatkozott, hogy a dohánytermelési bizottság a dohánybevéltási árak emelésének kérdésével foglalkozzon. Hangsúlyozza, hogy ennek a kérdésnek a napirendre kerülése nem minősíthető a termelő gazdaságadalmánál előrelépésnek, de leszögezi, hogy a termelő gazdaságadalmánál addig ezt a kérdést le nem veheti a szőnyegről, amíg az véglegesen rendezve nem lesz. Utal arra, hogy a kérdés minél több oldalról való megvilágítása céljából az egyesület adatgyűjtést végzett, hasonlóan az 1937. évben végzett adatgyűjtéseket és termelési költségmérés felülvizsgálatát, megállapította, hogy a dohánytermelés a legtöbb gazdaságban nagy ráfordítással jár és ez a ráfordítás nemcsak a néhány ezer termelőt érinti, hanem érinti ugyanígy a mintegy 8000 dohánykertész-családot s ezzel együtt több, mint 42.000 dohánykertész családtagot, akiknek életsorsa függ össze a dohánytermeléssel. Hangsúlyozza, hogy a termelő gazdaságadalmánál több okból folyóan kéri az 1938. évről megállapított dohánybevéltási árak emelését. Ezek közül elsősorban kiemeli a termelési költségeknek bekövetkezett és számbelteleg is kimutatható emelkedését. Hivatkozik az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek és az Országos Mezőgazdasági Kamarának 1937. évben végzett termelési költségmérésére, amelynek alapján az egyesület akkor országos átlagban 70 pengőben jelölte meg egy métermázs dohány termelési költségét. Ezeknek a termelési költségmérésnek az üzemi osztály által történt felülvizsgálata során megállapított, hogy az időközben bekövetkezett drágulás és termelési költségemelés következtében egy métermázs dohány termelési költségem a már országos átlagban körülbelül 70—80 pengőre tehető. Ugyanígy eredményeket mutattak az újonnan bekért termelési költségmérések is. Ha pedig figyelembe vesszük azt, hogy az 1938. évben a termelők métermázsánként átlagosan 44.81 pengőbe bevéltási árat értek el, úgy állást kell foglalnia az együttes gyűlésnek amellett, hogy a bevéltási árak emelése elkerülhetetlen. Majd hivatkozott az 1926., 27., 28., 29., 30. években érvényben volt átlagos dohánybevéltási árakra, hangsúlyozva azt,

MAGYAR SERTÉSHÍZLALÓ ÉS HÚSIPARI R.-T.
nagyterményi sertéshizlalo telepe
Budapest székesfőváros kezelésében
Bizományi sertéshizlálás, hitelfolyósítás
a hizlaltató felek részére
Előnyös feltételek! Részletes tájékoztatót, hizlálási feltételeket kívánságra küldünk
Telefon: Budapest 269-715, 269-784

hogy ugyanakkor a dohány termelési költsége is közel járt a mai termelési költségekhez, mert bár a szokványbúza tőzsdéi ára akkor magasabb volt, de a magasabb búzárakat kiegyenlítették a termelési költségek többi tényezőinek alacsonyabb árai. Rámutatott arra is, hogy a termelők áremelési kívánságait kell, hogy átáramassza az a körülmény, hogy a dohány-cikkék nagyobb arányú fogyasztása folytán a Dohányjüvedék bevételei is emelkedtek, hasonlóan a mai nemzetközi helyzet bizonyára lehetőséget nyújt arra is, hogy a Dohányjüvedék jelentős dohányfeleslegét egy részét külföldön jó áron elhelyezhesse. Az előző hivatkozott ezután a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara átiratára is, amelyben a kamara rámutatott a dohánytermelők súlyos helyzetére, kérve a dohány-beváltási árak felemelését. Végül összehasonlítást tett a termelési költség-számítás alapján mutatkozó métermérszánkint 70-80 pengős ár és az elmúlt beváltási időszakban elért métermérszánkint 44.81 pengős beváltási ár között és javasolta, hogy az együttes gyűlés intézzen felterjesztést a pénzügyminiszterhez, mutasson rá a gyűlésen elhangzott kívánságokra és kérje a dohánybeváltási áraknak a termelési költségekkel arányban álló és minden dohányfajtára kiterjedő felemelését. (Helyesítés.)

Balogh István megemlíti, hogy mint a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatója résztvett a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarának dohánytermelői értekezletén, ahol ismertetésre kerültek a kamara körzetében végzett termelési költség-számítások, amelyek szerint a dohány termelési költsége átlagosan kat. holdankint 600 pengőben lett megállapítva. Ugyancsak szóba került a kamara gyűlésén a néhány évvel ezelőt a M. Kir. Dohányjüvedék által végzett dohánytermelési költség-számítás is, amely szerint 1936. évben a Jüvedék kat. holdankint átlag 377 pengőben állapította meg a dohány termelési költségeit. Ha ezeket a számadatokat összevetjük az elmúlt évben elért beváltási eredménnyel, úgy feltűnik arra a meggyőződésre kell jutnia mindenkinek, hogy a dohánybeváltási árak emelése elkerülhetetlen. Rámutatott arra, hogy az akkori számítások alkalmával 80 fillér és 1.20 pengős napszám-bérek voltak érvényben, ma viszont egyes vidékeken 3-4 pengő a napszám, de legalább is 2 pengő és így a dohánykerteszek jövedelme kétségbeesetten kevés. Ugyanez a helyzet a termelőknél, mert a termelő gazdátársadalom kiadásai és termelési költségei is jelentősen növekedtek. Ezért a dohánytermelés ma veszélyes üzemág. Véleménye szerint a Jüvedéknek határozni kell, hogy olyan elszámolást biztosítsanak a termelő gazdátársadalom és a dohánykerteszek javára, ami azok igényeit legalább is jelentős mértékben kielégíti. Ha ez meg nem történik, úgy a régi dohánykerteszcsaládok otthagyják a dohánytermelést és olyan termelési ágakban helyezkednek el, amely részükre nagyobb jövedelmet biztosít. Ez történt Heves vármegyében is, ahol igen sok dohánykerteszt hagyta abba a dohánytermelést és áttért paradicsom és dinnye termelésére, viszont ezek pótlása márc-holnapra nem lehetséges, visszatérésükre pedig számítani nem lehet. A dohánytermelés jövőjének biztosítása érdekében kéri a dohánytermelési árak rendezését. (Helyesítés.)

Dessewffy Aurél gróf felszólalásában rámutat arra, hogy a dohánytermelő gazda a legnagyobb bizonytalanságnak van kitéve, mert míg a többi szerződéssel természetesen ipari növényről, cukorrépáról, napraforgóról stb. a termelés megindításakor már tudja, hogy terményéért milyen árat fog kapni, addig a dohányról ez előre biztosítva nincsen. A termelési költségek emelkedésével a legtöbb terményről az átvételi árak emelése is megtörtént. A dohánytermelésnél, sajnos, az a helyzet, hogy a jövedelem nincs arányban a termelési költségekkel. Majd a továbbiakban utal a dohánykerteszek kétségbeesett helyzetére, ami a termelőre is terhet jelent. A napszám-bérek hivatalosan megállapították minden körzetben, a jelenlegi dohánybeváltási árak mellett azonban a dohánykerteszeknek ezt a napszámot biztosítani nem lehet. A dohánytermelés összes termelési tényezőinél áremelkedés tapasztalható és ő maga például hiába emelte fel a dohánykerteszek díjazását és hiába adott azoknak prémiumot, a dohánykerteszek mégis a legnagyobb-részt abba akarják hagyni a termelést. Majd rámutatva arra, hogy az ő. n. szabócsi dohány termelése milyen nagy ráfeszítéssel jár, kéri a Dohányjüvedék vezetőségét, hogy úgy adja elő a pénzügyminiszternek a dohánytermelés mai helyzetét, hogy ha azon sürgősen nem segítenek, számolni kell a kormányának a dohánytermelés csökkenésével, de nemcsak ott, ahol rossz dohány terem, hanem ott is, ahol jó dohányok állíthatók elő. (Ugy van!) (Helyesítés.)

Papp-Szász Tamás dr. hivatkozik Valódy Belának a „Köztelek”-ben, valamint a „Magyar Dohány újság”-ban is megjelent cikkére, amely kimutatta, hogy 4 kat. hold dohány termelésénél kb. 190.33 P ráfizetéssel kell számolnia a termelőnek. Hogy a dohánytermelés veszteséggel jár, az nem lehet vita tárgya, nézte szorint. A munkabérek emelkedése nemcsak a termelőt, de a dohánykerteszt is sújtja, éppen ezért a dohánybeváltási árak rendezése nemcsak a termelők, de leg-lább is olyan mértékben a dohánykerteszek érdeke. (Helyesítés.)

Fiath Tibor báró rámutat arra, hogy az 1939. termelési évben sokkal kevesebb a dohány hozama, mint az elmúlt évben volt s átlagosan talán 5 q-ra tehető. Eppen ezért keresni kell egy olyan szorzószámot, amellyel beszorozva az eddig érvényben lévő árakat, olyan beváltási árak lehet biztosítani a termelőnek és a dohánykerteszeknek, amely mellett azok számításait megtalálják.

Meyer Béla az „M” dohány termelésénél mutatkozó bajokra mutat rá. Hangsúlyozza, hogy ennek a dohányfajtának a termelése igen sok munkát igényel s bár a gazdaság minden előirást betartott, mégse tudta elérni az igért 90 pengős q-kinti beváltási állagárát. Ha a többi dohányfajtánál a termelés ráfeszítéssel járt, így az kétszeresen mutatkozik az „M” dohánynál, amely amellyel már eddig is igen nagy befektetést igényelt. Kéri, hogy a beváltási árak megállapításánál erre a Jüvedék fordítsanak figyelmet.

Dadányi Miklós a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület nevében csatlakozik Dessewffy Aurél gróf megállapításaihoz. Rámutat arra, hogy vármegyében igen katasztrofális dohánytermésre kell számítani s ha áremelés nem történik, úgy kat. holdankint 150-160 pengő bruttó bevételről többre alig van kilátás. Minthogy egy kat. hold tiszta dohány műveléséhez legalább 120-130 napszám szükséges, könnyen ki-

számítható, hogy a várható termés mellett a dohánykerteszt milyen napszám-bérekhez jut. Hangsúlyozza, hogy bármely más mezőgazdasági munkánál többet tud keresni a dohánykerteszt, nem lehet tehát esodálkozni azon, ha a dohánykerteszek felhagynak a dohánytermeléssel. Kéri a Jüvedék vezetőségét, hogy a dohánybeváltási árak megállapításánál erre figyelemmel legyen s ne csak a kerti, hanem a nagyvelű dohányok árát is méltányosan állapítsa meg.

Góth László ismertetve a gazdaságban az „M” dohányval elért eredményeket, rámutat arra, hogy a jó termés eredmények ellenére is abba akarják hagyni a dohánykerteszek ennek a dohánynak a termelést. Úgy látja, hogy a jövőben az lesz az irányzat, hogy a rosszabb dohányok termésterületét a Jüvedéknek csökkenteni kell, míg a jobb dohánytermő területeknek meg kell maradniuk.

Bethlen Pál gróf dr. elnök felhívja a Dohányjüvedék figyelmét arra, hogy a pénzügyminisztérium költségvetésében 10 millió pengő van felvéve a dohány vásárlására. Bár mennyiség illetően ebben az évben a tavalyinál jóval kevesebb dohánytermésre lehet számítani, ezért úgy véli, hogy a beváltásra szánt összeg a termelőknek kifizetendő lenne, ami módot adna egyúttal arra is, hogy a beváltási árakat a pénzügyminiszter felemelje. (Helyesítés.)

Feszty István Ógyalla község kistermelőinek és dohánykerteszeinek nevében bejelenti, hogy a dohánykerteszek az alacsony dohánybeváltási árak miatt olyan helyzetbe kerültek, hogy kénytelenek más munkát vállalni. Kéri a Jüvedék vezetőségét, méltányolja a dohánykerteszek, valamint a termelő kisgazdák jogos kívánságait azzal, hogy a dohánybeváltási árak méltányos megállapítását tegye lehetővé.

Fattinger Sándor dr. az elhangzott felszólalásokra válaszolva rámutat az 1939. évi dohánytermés várható eredményére, amely szerint a becslések alapján kat. holdankint átlag 740 kg dohány várható. Minthogy a dohány minősége jobbnak ígérkezik a tavalyinál, 1 q dohány átlagos beváltási árát 48-48 pengőre lehet becsülni. Majd ismertetve az egyes körzetek várható eredményeit, hangsúlyozza, hogy sajnos, egyes körzetekben, így például a faddi körzetben igen rossz eredményre van kilátás. Utal arra, hogy a mezőgazdasági munkabérek nagyarányú emelkedése valószínűleg csak olyan vidékeken volt tapasztalható, ahol vasútépítkezések, vagy egyéb nagyobb arányú munkák folytak, ilyenre azonban állandóan számítani nem lehet. Megállapítja, hogy annak ellenére, hogy a szociális terhek, a munkabérek és a termelési költségek általában emelkedtek, egyes termények áránál az emelkedés mégsem tapasztalható. Hivatkozik arra is, hogy a Felvidék visszacsatolásával jelentős dohánytermő területek kerültek az országhoz, viszont a visszakerült fogyasztói réteg száma nem áll arányban a termőterülettel. Megfelelő csökk. ntések révén ebben az évben kb. 30.000 kat. hold területen termel az ország dohányt. Majd a dohánytermés külföldi értékesítéséről szólv megállapítja, hogy sajnos, itt emelkedés nem tapasztalható és az ezzel kapcsolatosan folyó tárgyalások is sok akadályba ütköznek. Hangsúlyozza, hogy a Dohányjüvedéknek még igen nagy készletei vannak és emiatt, de más okok miatt is foglalkozni kell a termőterület esetleges csökkenésének gondolatával. Ennek gyakorlati megoldása azonban igen nehéz kérdés, mert a termelő gaz. aságoknál nagy tékek vannak befektetve, azonkívül szerepet játszik itt az is, hogy egyes vidékeken, tájakon — mint például a s. abolesin — másdohány helyett termelni igen nehéz. Ezután hívja közre az olasz dohányjüvedéki rendszerre, ahol nézete szerint a termelők még rosszabb helyzetben vannak. Ipar ugyan, hogy a pénzügyminiszterium költségvetésében 10 millió pengő van beállítva a dohányvásárlások fedezésére, azonban kell, hogy ez a másik oldalon bevételrel egyensúlyozva legyen. Annak idején, amikor a Dohányjüvedék a dohány termelési költség t. kat. holdankint 377 pengőre értékelte, az ehhez szükséges adatokat a nagyobb dohánytermelő gazdaságok szolgáltatották. Ezeket az eredményeket — véleménye szerint — nem lehet minden dohánytermelőre vonatkoztatni, éppen ezért ezt az összeget átlagos termelési költségnek feltüntetni helytelen. Majd hivatkozott arra, hogy tavasz óta a munkabérek és termelési költségek emelkedése ellenére több mezőgazdasági termény, így például a cukorrépa ára sem emelkedett. A pénzügyminiszter 1934 óta négyszer emelte a dohánybeváltási árakat és ha a termelés eredménye kevesebb képet mutatna, akkor e a nagy elkeseredettség se volna tapasztalható. A termelési költségeinél mutatkozó áremelkedés véleménye szerint elsősorban a kerteszeket sújtja. Majd az „M” dohány termelési eredményeiről szólv, hivatkozik a Károlyi gróf uradalom szép eredményére, ahol q-kint 114 pengős beváltási állagárát sikerült elérni. Ennek a dohánynek a termelésénél a megértés kívánalmához kellett igazodni és ez nagy áldozatokat és befektetést kívánt, aminek a Dohányjüvedék is hozzájárult. Elismeri, hogy a szabócsi dohány termelési eredménye ebben az évben valóban rosszabb, mint a nagyvelű dohányoké. Hivatkozik végül arra, hogy a kincstár is nehéz helyzetben van, így fontos kiadásokra kell pénzt előteremtenie és éppen ezért a mai viszonyok között nagyon nehéz a dohánybeváltási árak felemelését szorgalmazni. Az Állandó Dohánytermelési Sz. tanács előtt ismertetni fogja a termelői kívánságokat s annak állásfoglalása alapján dönti majd el a pénzügyminiszter, hogy a dohánybeváltási árak felemelhetők-e és milyen mértékben.

Bethlen Pál gróf dr. elnök hangsúlyozza, hogy a dohánytermelők helyzete valóban valóságos, amit igazol az is, hogy két nagy egyesület tartotta szüksegesnek hogy ezt a kérdést együttesen tárgyalja. Elismeri, hogy a Dohányjüvedék helyzete sem könnyű, de meg van győződve arról, hogy a gyűlésen elhangzott súlyos megállapítások megfontolásra készítik a Dohányjüvedék vezetőségét és így a pénzügyminiszter nem fog elzárkózni az áremelés gondolatától. Kéri a Dohányjüvedék vezetőségét, elsősorban Fattinger Sándor dr. miniszteri osztályfőnököt, hogy az OMGE és a DOE által készített és a pénzügyminiszterhez juttatandó előterjesztés alapján úgy adja elő a dohánytermelők nehéz helyzetét, hogy az az itteni felszólalásokból kiessendőt és legyen segítségére a gazdáknak abban, hogy ez a termelési ág tovább fenntartható legyen. Beméli, hogy ilyen megítélés alapján a dohány termelő gazdátársadalom jogos kívánsága meghallgatásra fog találni. (Helyesítés, Taps.)

Folyó ügyek.

Toldy Miklós titkár bejelenti, hogy a pénzügyminiszter idevonatkozó rendelkezésének megfelelően az OMGE elnöke kinevezte a dohánybeváltó hivatali or az 1939/40. évre az egyes dohánybeváltási gazdasági szakértőket s azokat megválasztás céljából a pénzügyminiszterhez előterjesztette. Jelenti továbbá, hogy a nyár folyamán nagymértékben fellépett dohánylevélfoltos betegségek leküzdése céljából a Dohányjüvedék értekezletet hívott össze, ahol a védekezés módja tárgyalásra került. A Dohányjüvedék a védekezési utasítás minden termelőnek megküldötte, az a „Köztelek”-ben is megjelent s az OMGE arra az összes vármegyei gazdasági egyesület figyelmét is felhívta. Jelentést tesz továbbá arról, hogy a Felvidék visszacsatolásával az országhoz került dohánytermő területek termelési szempontból való felvilágosításra a pénzügyminiszter felhívására a felvilágosítást hivatott gazdasági bizottsági tagok jelölését az egyesület megígérte. Végül bejelenti, hogy a Dohányjüvedéknek az olajgyarak vezetőinek bevonásával megtartott értekezleten a termelői érdekeltség nevében az olajnyeres céljára tervezett dohánymag átvételi árának felemelését kérte az OMGE. Felhatalmazást kér arra, hogy a további tárgyalások folyamán az egyesület a 30 pengős métermérszánkint átvételi árát szorgalmazhassa s egyúttal kérje a dohánymag mielőbbi átvételét, mert annak a gazdaságban való kezelése nagy költséggel jár. (Helyesítés.)

Bethlen Pál gróf dr. a gyűlés egyhangú határozatának kimondja, hogy a felhatalmazást a tárgyalásokra a bizottság megadja és más tárgy nem lévén, a gyűlést berekeszti.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya, ugysis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtóbizottsága

november 23-án (csütörtökön) délelőtti 10 órakor az OMGE székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. II. emelet) tartja **V. rendes gyűlését.**

Napirend: A) Szövetségi ügyek. 1. A múlt végrehajtó bizottsági gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítés. 2. Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése. 3. Üdvözlések, részvénytájékoztatók, köszönőlevelek. 4. Az idei szövetségi nagygyűlés időpontjának és tárgyszorozatának megállapítása. 5. Az idei közlelki gazdabéi tervezete. 6. Jelentés a mezőgazdasági helyzetéről, beszámoló az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről, miniszteri leiratok és társasági elnök beszámolója. 7. A katonai szolgálatra bevonult gazdák adósság ügye. 8. Folyó ügyek. A Dohánytermelési Bizottság jelentése. 1. A dohánykerteszek fegyvergyakorlatának elhalasztása. 2. Előterjesztés a dohánybeváltási árak emeléséről. 3. Az olajnyeres céljára termelt dohánymag átvételi árának megállapítása. B) Az OMGE belügyei: 1. A múlt igazgatóválasztmányi gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése. 2. Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése. 3. Tagsági ügyek: a) új tagok felvétele, b) elhunyt és kilépett tagok törlése. 4. Az egyesületi tanács javaslatai: a) személyi ügyek, b) adományok iránt való kérések, c) képviselők és kiküldetők, d) az idei rendes közgyűlés napjának és tárgyszorozatának megállapítása. e) az 1938. évi egyesületi zárszámadás és vagyonmérleg bemutatása, f) a társasági alapítványi tanácsadás 1938. évi zárszámadásának bemutatása, g) az 1940. évi egyesületi költségvetési előirányzat előterjesztése, h) a GEOSZ nagygyűlésére az OMGE képviselőiben 30 tag kiküldése, i) az év végével kilépett és időközben elhunyt igazgatóválasztmányi és számvizsgálóbizottsági tagok névsorának bemutatása, j) az idei egyesületi évi jelentés kiadása. 5. Folyó ügyek.

Somssich László gróf s. k., az OMGE elnöke.

Figyelmeztetés! Az OMGE alapszabályainak 42. §-a értelmében az igazgatóválasztmányi tagok a gyűléseken meg kell jelenni, vagy elmaradásukat előzetesen bejelenteni, illetve kimenteni kötelesek. Arra az igazgatóválasztmányi tagra nézve, aki egymásután négy ízben kimentés nélkül távozik az igazgatóválasztmányi gyűlésekről, az egyesületi tanács a legközelebbi közgyűlésen javaslatot tehet az illetőnek az igazgatóválasztmányi tagok sorából való törlése és helyének választás útján az eredeti megbízatás hátralévő tartamára leendő betöltése iránt.

Az alapszabályok 7. §-ának b) pontja értelmében az igazgatóválasztmányi gyűléseken való megjelenési jog nemcsak az igazgatóválasztmányi tagjait, hanem az összes OMGE tagokat megilleti, szavazati joguk azonban csak az igazgatóválasztmányi tagoknak van.

VEGYESEK.

Rege Károly dr. m. kir. gazdasági főtanácsos.

A hivatalos lap novemberi 14-i száma közölte, hogy a kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Rege Károly dr.-nak, az OMGE főtitkárának a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Az OMGE tisztikarának érdemes tagját ért kitüntetés nemcsak azért igaz öröm számunkra, mert jó barátunk és kollégánk munkájának legfelsőbb helyről történt nyilvános elismerését jelenti, hanem azért is, mert ebben egyúttal az érdekképviseleti tevékenység megbecsülését látjuk. Rege Károly dr. eddigi közel két évtizedes működése a gazdalkozásügyi szolgálata volt, azon a fronton és olyan időben, ahol a munka egész embert kívánt meg, aki szívvel-lelekkel, meg-

győződéssel...
sával, ha ke...
jon sakra a...
tetése meg...
működését...
Rege Ká...
sági akadé...
fakultásán...
Pappenheim...
töltött gyak...
bevonult, v...
tűzérőhad...
szolgálatán...
és az ügy...
értékesít...
ki magát...
ságának el...
tanácsosi cí...
lett.
Rege Ká...
gazdasági...
kiválása ut...
amelynek sz...
hozta a gy...
való érintke...
és egyénis...
mértékben...
a kisgazdas...
utóli évtize...
ma példaké...
nem kis rész...
köszönőleve...
statisztikai...
Az üzem...
értékesítés...
aek szakért...
rovatának és...
legfontosabb...
dekében. Eb...
értékesítés...
hasznos szol...
búza minősé...
Munkássá...
Rege Károly...
elért eredmé...
Kívánjuk, h...
és eredmény...
mezőgazdasá...
Gimnázium...
terelnék el...
völl ország...
zett érdem...
esosi címet a...
Zsivanovi...
sület igazg...
Gazdasági E...
y, b. l. l. el...
ványi gyűlé...
gazdasági...
üresedő ig...
Zsivanovics...
sület h. igaz...
1908-ban ve...
miatt. Az ak...
bárró nyitra...
gyakorlatot...
lati működé...
gazdátársada...
az érdekképv...
Gazdasági E...
gató működ...
pályáját, a...
hankadatlat...
Negyedszáz...
alatti bevon...
fatása alatt...
kitartással...
érdekekben...
sülés vezet...
gett szemé...
telőket szer...
megbecsülés...
tevékenység...
elismerése...
való kitünt...
előléptetés...
nek ügyelt...
agrármozgal...
lapunknak...
gatóvá törté...
tel köszönt...
Gazdasági E...
további sike...
Balogh E...
tudományos...
Egyetem au...
rendes tag...
szövetkeze...
magyar agr...
velt részt...
tanácsos, eg...

győződésből és kitartással áll az őrhelyen, hogy tudásával, ha kell, eréllyel, vagy ha kell, tapintattal szálljon síkra a magyar mezőgazdaság érdekeiért. Kitérítésre méltó az a tény, hogy az elismerés, amellyel működését a gazdaközönség eddig is kísérte.

Rege Károly dr. 1913-ban a kolozsvári gazdasági akadémián oklevelet, a tudományegyetem jogi fakultásán államtudományi doktorátust szerzett. Pappenheim Siegfriedné grófné bujaki uradalomban töltött gyakorlati év után a világháború kitörésével bevonult, végigküzdötte a háborút és mint tartalékos tüzerfőhadnagy szerelt le. 1920-ban lépett az OMGE szolgálatába mint segédtitkár. A szerkesztőségben és az ügyvezetésnél történt beosztása után a gabona-értékesítés ügyeiben és üzemi kérdésekben képezte ki magát és az OMGE üzemi és számtartási bizottságának előadója lett. 1930-ban nyerte el a gazdasági tanácsosi címet, 1934-ben pedig az OMGE főtitkára lett.

Rege Károly dr. szervezte meg az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézetnek az OMGE-ből történő kiválasztás után az üzemi és számtartási osztályt, amelynek szervezője az ügykörre szoros összeköttetésbe hozta a gyakorlati gazdálkodással és a gazdákkal való érintkezés során jó alkalmat nyílt képességeinek és egyéniségének érvényesítésére. Ügybuzgalma nagy mértékben járult hozzá a számtartás elterjesztéséhez a kisgazdaságokban. A kisgazdaságok között az utóbbi évtizedekben elért kiváló eredmények, amelyek ma példaképpen állhatnak az elmaradottak előtt, nem kis részben a kisgazdaságszámtartás elterjesztésének köszönhetőek. Az ő vezetésével indult meg az üzemi statisztikai bizottság működése is még 1929-ben.

Az üzemi kérdéseken kívül Rege Károly dr. az értékesítés kérdéseinek, elsősorban a tőzsdei ügyeknek szakértője. Vezetője volt a „Köztelek” tőzsdereportjának és mint tőzsdetanácsos, sokat tesz a gazdák legfontosabb terményeinek megfelelő értékesítése érdekében. Ebben a munkakörében a múltban a gabona-értékesítés legválságosabb idején volt különösen hasznos szolgálatára a gazdaközönségnek, ma pedig a búza minőségi értékesítésének megoldásán fáradozik.

Munkásságának rövid vázolata is elének idézi Rege Károly sokoldalú munkatereit, amelyen elért eredményeket jutalmazta a kormányzó elismerés. Kívánjuk, hogy új méltóságában sok további sikert és eredményt érjen el a gazdaközönség és a magyar mezőgazdaság javára.

Cimadományozás. A kormányzó a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére Vitéz Árpád földbirtokos, volt országgyűlési képviselőnek a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Zsivanovits Béla a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatója. A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Gazdasági Egyesület november 9-én Telek József gróf v. b. t. t. elnök elnöklésével tartott igazgatóválasztmányi gyűlésén a Gaylhofer István magyar királyi gazdasági főtanácsos nyugalmabonulásával megüresedett igazgatói állásra egyhangú lelkesedéssel Zsivanovits Béla m. kir. gazdasági tanácsost, az egyesület h. igazgatóját választotta meg. Zsivanovits Béla 1908-ban végezte el a magyaróvári gazdasági akadémiát. Az akadémia elvégzése után Springer Gusztáv báró nyitra- és pozsonymegyei uradalomban szerzett gyakorlatot, ahol mint segédleltár működött. Gyakorlati működése alatt is már érdeklődést tanúsított a gazdálkodási mozgalom iránt és 1912-ben állt be az érdekképviseleti küzdőterre, mint a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület titkára. Még Serfőző Géza igazgató működése alatt kezdte meg érdekképviseleti pályáját, amelyen azóta is, jóformán egyfolytában, lankadatlan ügybuzgalommal fejti ki munkásságát. Negyedszázadot meghaladó szolgálatát csak a háború alatti bevonulása szakította meg. Hivatali pályafutása alatt, sokszor nehéz időkben is változatlan kitartással dolgozott a vármegyei gazdaközönség érdekében. Sohasem az egyéni érdek, vagy az érvényesülés vezette, mindenkor csak a gazdaközönség lebecsült szemé előtt. Működése alatt csak barátot és tisztelőket szerzett, akik őt és munkáját ismerik, csak a megbecsülés és elismerés hangján nyilatkozhatnak tevékenységéről. Odaadásának és ügyszeretetének elismerése volt 1937-ben a gazdasági tanácsosi címmel való kitérítés, majd helyettes igazgatóvá történő előléptetése. Nemesak vármegyejei gazdaközönségének ügyeit viseli a szívén, hanem részt vesz az országos agrármozgalomban is, lelkes tagja az OMGE-nek, lapunknak pedig régi, hűséges munkatársa. Igazgatóvá történő kinevezése alkalmából meleg szeretettel köszöntjük és kívánjuk, hogy a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület élén kifejtendő működését sok további siker koronázza.

Balogh Elemér emlékezete a Darányi Ignác Agrártudományos Társaságban. A Darányi Ignác Agrártudományos Társaság november 14-én, a Közgazdasági Egyetem aulájában gyűlést tartott a társaság volt rendes tagja, almási Balogh Elemér dr., a kiváló szövetkezeti vezérferő emlékezetére. A gyűlésen a magyar agrárszövetkezeti élet igen sok kiválósága vett részt. Az elnök Czettler Jenő dr. m. kir. titkos tanácsos, egyetemi nyilvános r. tanár nyitotta meg a

gyűlést, majd Wünscher Frigyes dr., a Hangya alelnök-vezérigazgatója emelkedett szellemű emlékeztetőt mondott a szövetkezeti mozgalom lelkes úttörőjéről, almási Balogh Elemérről, a Hangya néhai vezérigazgatójáról. Beszédében kiemelte, hogy Balogh Elemér azért tudott igazán értékeset alkotni, mert nemcsak teljesen ismerte a gazdasági élet örökéletű törvényeit, hanem meleg szívvel átérte azoknak a feladatnak a magasztosságát, amely arra a gazdasági vezérre hárul, aki a gazdálkodást valóban az emberiség boldogulásának szolgálatába akarja állítani. A társadalom együttélését szabályozó eszmék közül különösen kettő volt az, amelynek a gazdaságtudomány szempontjából döntő jelentőséget tulajdonított: a nemzeti gondolat és a keresztény erkölcsi felfogás. A nemzet naggya és erős lételetéért, azért tartotta szükségesnek a legszélesebb rétegek gazdasági megerősítését. Kitérítése csodálatos volt s az nemcsak az ő szövetkezeti épületének továbbépítésében nyilvánult, de abban is, hogy munkája mellett a közügyeknek, közjótékonyoknak, közoktatásügynek és mindenekfelett Trianon revíziójának szolgálatában is újabb és újabb feladatok megoldását vállalta. Az ő szelleme kell, hogy vezesse mindazokat, akik az általa elfogadott tervek befejezésén munkálkodnak. Wünscher Frigyes dr. emlékeztetőt Czettler Jenő dr. mondott a társaság nevében köszönetet.

Darányi Kálmán emlékezete. A Falu- és Gazdaszövetség november 9-én tartott választmányi gyűlésén Mayer János ny. miniszter, elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Darányi Kálmán volt miniszterelnök, a szövetség védnöke haláláról. Megrajzolta az elhunyt kivételes emberi és politikai egyéniséget, méltatta átfogó működésének kimagasló eredményeit, majd hangsúlyozta, hogy Darányi Kálmán a magyar agrárizmust és a földművelőnek sorsát mindenkor féltett szívűgyének tekintette. Javaslatára a választmány Darányi Kálmán emléket és a gazdátársadalom hálás kegyeletét jegyzőkönyvbe örökítette meg. A továbbiakban a választmány helyeslően vette tudomásul, hogy a szövetség vezetősége 1940 február havában kívánja megrendezni a községek harmadik kongresszusát, amelynek programján a falvak valamennyi sürgős problémája szerepel.

Dohánybevéltási gazdasági szakértők kinevezése. Somsich László gróf, az OMGE elnöke az 57.231/1907. sz. m. kir. pénzügyminiszteri rendelet felhatalmazása alapján az 1939. évben a m. kir. kincstár részére termelt dohányok bevéltásához, az illetékes vármegyei gazdasági egyesületek javaslata alapján az egyes m. kir. dohánybevéltő hivatalokhoz dohánybevéltési gazdasági szakértőket és helyettes szakértőket a következőket nevezte ki: 1. a *batonyi* m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő *Sármezey Antal* földbirtokos, Nagylak, helyettes *Wittmann Ferenc* m. kir. gazdasági tanácsos, *Fek*; 2. a *békéscsabai*hoz: szakértő *Darók József* dr. okl. gazda, Orosháza, helyettes *Félix László* okl. gazda, Békéscsaba; 3. a *budapesti*hoz: szakértő *Gerebly János* földbirtokos, Szabadszállás, helyettes *Lénhardt János* okl. gazda, ny. tisztartó, Alberti; 4. a *debreceni*hoz: szakértő *Zöld János* okl. gazda, a Debreceni Gazdasági Egyesület titkára, Debrecen, helyettes *Nagy Béla* dr., Debrecen; 5. az *érsekújvári*hoz: szakértő *Jókay Imre* földbirtokos, Fűr, helyettes *Juhász Gyula* földbirtokos, Érsekújvár; 6. a *faddi*hoz: szakértő *Debrecei Lajos* földbirtokos, Dunaszentgyörgy, helyettes *Liebmann Ferenc* okl. gazda, Fadd; 7. a *hajdúdorogi*hoz: szakértő *Lukovich Aladár* m. kir. gazdasági főtanácsos, Budapest, helyettes *Révész György* földbirtokos, Hajdúdorog; 8. a *jászberényi*hoz: szakértő *Eigen József* földbirtokos, Jászberény, helyettes *Szemere Márton* ny. gazdasági tanár, Jászberény; 9. a *jászkeszi*hoz: szakértő *ifj. Visky István* földbirtokos, Pusztakürti, helyettes *Simon Ferenc* földbirtokos, Jászkesz; 10. a *kápolnai*hoz: szakértő *Pamlényi István* okl. gazda, Eger, helyettes *Lipszei Ákos* okl. gazda, Tiszafüred; 11. a *kiskunfélegyházi*hoz: szakértő *Hoffer József* földbirtokos, Kiskunfélegyháza, helyettes *Tarjányi Béla* földbirtokos, Kiskunfélegyháza; 12. a *kisvárdai*hoz: szakértő *Mike János* okl. gazda, a Felsőszabolcsi Gazdakör titkára, Kisvárd, helyettes *Erős Lajos* Fényeslitke; 13. a *komáromi*hoz: szakértő *Farkas Ferenc* földbirtokos, Dunaradvány, helyettes *Ruttkay Béla* földbirtokos, Órszűfalu; 14. a *lévai*hoz: szakértő *Blascsók Ferenc* okl. gazda, volt jászágigazgató, Pásztori, helyettes *Hoffmann Róbert* okl. gazda, Léva; 15. a *losonci*hoz: szakértő *Schleicher Gyula* okl. gazda, Losonc, helyettes *Valent József* okl. gazda, Balassagyarmat; 16. a *mezőkövesdi*hoz: szakértő *Plavenszky Béla* okl. gazda, Nagykovács, helyettes *Szolnoky Jenő* okl. gazda, Miskolc; 17. a *miskolci*hoz: szakértő *Dénes Imre* okl. gazda, Heőcsaba, helyettes *Czokoly Károly*, Heőcsaba; 18. a *nagyatádi*hoz: szakértő *Iby Ferenc* ny. jászágfelügyelő, Óreglak, helyettes *Zemanek Aladár* ny. intéző, Tata; 19. a *nagydorogi*hoz: szakértő *Pesthy György* földbirtokos, Uzd, helyettes *Németh Nándor* ny. gazdatiszt, Kiskajdacs; 20. a *nagykállói*hoz: szakértő *Pelsőzy Béla* földbirtokos, Nagykálló, helyettes *Ujlaky László* gazdálkodó, Rohod; 21. a *nagylétai*hoz: szakértő *Nadányi Pál* m. kir. gazdasági

főtanácsos, Nagyléta, helyettes *Csapó István* ny. gazdasági felügyelő, Nagyléta; 22. a *nagytárkányi*hoz: szakértő *Czékus István* ny. pénzügyi tanácsos, okl. gazda, Sátorlajuhely; 23. a *nyírbátor*hoz: szakértő *László Imre* okl. gazda, Nyíregyháza, helyettes *Hungaty Zoltán* gazdálkodó, Hajdúdorog; 24. a *nyíregyházi*hoz: szakértő *Papp Géza* okl. gazda, a Szabolcsmegyei Gazdasági Egyesület titkára, Nyíregyháza, helyettes *Mihályi István* földbirtokos, Tiszánagyfalu; 25. a *polgári*hoz: szakértő *Csanódy Béla* okl. gazda, Nyíregyháza, helyettes *Fleischer Ernő* okl. gazda, Polgár; 26. a *rakamaz*hoz: szakértő *Balogh Gyula* okl. gazda, Nyíregyháza, helyettes *Horváth Lajos* bérő, Buj; 27. a *rimaszombati*hoz: szakértő *Rakollay Géza* okl. gazda, Rimaszombat, helyettes *Stolz Jenő*, Rimaszombat; 28. a *szolnoki*hoz: szakértő *Zábráczky György* okl. gazda, a Jásznagykunszolnokvármegyei Gazdasági Egyesület titkára, Szolnok, helyettes *Sámeghi Gyula*, a Jásznagykunszolnokvármegyei Gazdasági Egyesület tisztviselője, Szolnok; 29. a *tiszaroffi*hoz: szakértő *Borbély Balázs* földbirtokos, Tiszaroff, helyettes *Csepreghy Gyula* ny. m. kir. gazdasági tanár, Tiszaroff; 30. a *vásárosnaményi*hoz: szakértő *Pika Miklós* okl. gazda, a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület titkára, Mátészalka, helyettes *Csaba Miklós* okl. gazda, földbirtokos, Szamosassályi.

A Hangya hat újabb munkásházát avatott fel budafoki telepén. November 16-án innepélyes keretek között avatta fel Wünscher Frigyes dr., a Hangya alelnök-vezérigazgatója a szövetkezet hat újabb munkásházát a budafoki telepen. Az ünnepségen a földművelésügyi minisztérium részéről megjelent *Holzwarth Ferenc* miniszteri osztályfőnök és *Hazay Árpád* miniszteri osztálytanácsos, a székesfehérvári képviselő *Karafiáth Jenő* titkos tanácsos, főpolgármester, *Bernát István* dr. titkos tanácsos, a Hangya elnöke, *Mutschenbacher Emil* dr. felsőházi tag, az OMGE ügyvezető igazgatója, továbbá a gazdasági és szövetkezeti élet vezető egyéniségei. Az avató ünnepségen Wünscher Frigyes dr. ásmertette a Hangya-telep fejlődését. Három év alatt 16 házát építették, amelyben 32 család kap otthont, 151 gyermekkel. A bérfizetés ügy történetét, hogy minden munkáscsalád hetenkint 3 pengőt fizet, amelyből a központ 2 pengőt valóságos bér címén számol el, 1 pengőt pedig az illető család javára takarékpénztári betétként helyez el. Minden bebérelt lakáshoz 104 négyszögletes kert tartozik. A vezérigazgató azután köszönetet mondott mindazoknak, akik a munkásházák létrehozásánál közreműködtek, majd a házak kulcsait átnyújtotta a bérletnek, köztük egy nyolcgyermekes családapának. Az ünnepség végén a megjelenteknek bemutatották a Hangya telepet.

300 kistermetű lovat osztottak ki a felvidéki gazdáknak. A honvédség 300 kistermetű huzul lovat bocsátott a földművelésügyi minisztérium rendelkezésére abból a célból, hogy a Felvidék gazdái között, akitől a eszek lovaikat elvették, kártalanításképpen kiadják. Az igényjogosultaknak november 11-én adták át a lovakat Beregszászon. Ezen kívül a honvédekintár az Ungváron, Munkácsen és Beregszászon tartott árverésen is nagyobb számú, katonai szolgálatra kevésbé alkalmas kistermetű lovat juttatott a felvidéki gazdáknak.

A kukorica világgiaei helyzete. Hosszabb idő óta nem jelent meg a kukorica világgiaei helyzetéről ismertetés. Ennek oka a világpolitikai események következtében előállt bizonytalanság volt. A jelenlegi helyzetet az alábbiakban közöljük: A nemzetközi kukoricapiaei helyzete a háborús európai viszonyok következtében súlyosra fordult. A tengeri hajózás nehézségei miatt az argentinai kukorica nem bír a piacra kerülni és így az európai piacokon általában igen magasak az árak. Nagy a kereslet Európa minden államában a kukorica iránt, amely most sokkal keresettebb és sürgősebb szükséglet, mint a búza. A tengerentúli kukorica elmaradása egyes államokat, így főként az északiakat, amelyek behozatalra szorultak, állatállományuk erőteljesebb csökltésére kényseríti. A semleges országok továbbra is súlyos kukoricapiaei és egyéb takarmányozási gondokkal küzdenek. *Hollandia* és *Dánia* helyzete ebből a szempontból különösképpen nehéz, mert minden tengeri szállítástól el vannak zárva. Az *Amerikai Egyesült Államok* jelenleg hatalmas kukoricakészlettel rendelkezik, amelynek egy része még a kitűnő múlt évi termésből származik. Amerikának a kukoricakivitel politikája jelenleg igen óvatosan alakul úgy, hogy számokat nem közölhetünk, mert az adatokat nem hozzák nyilvánosságra. *Argentína* harmadik kukoricatermés-beesése most jelent meg. Ezek szerint a várható termés 486 millió tonna. Ha ezt a becslést az 1932-1936. évek kukoricatermés-átlagával hasonlítjuk össze, amely 88 millió tonna, a különbség igen nagy. A gyenge termés magyarázata főleg az, hogy az időjárás igen kedvezőtlen volt a kukoricára, részben pedig a kukorica termőterülete is csökkent. Nagy az érdeklődés a *romániai* kukorica iránt, különösképpen Anglia szeretne nagyobb vásárlásokat lebonyolítani, a román nemzeti bank azonban a fizetést csak amerikai vagy kanadai dollárban és svájci frankban fogadja el, ami nehézségeket okoz az angol kereskedőknek. Ennek

következtében a belföldi piacon az árak kissé visszaestek. Az ezévi *jugoszláv* kukoricatermés közepes. Az átlagos hektáronkénti termés összehasonlítva a múltéval —17.3 q-ról 13.9 q-ra esökkent. A rosszabb termés oka az idei száraz nyár volt. Ezek szerint nagyobb *jugoszláv* kukorica-exportra a jövőben nem lehet számítani. A *bulgáriai* kukoricatermés értékesítése élenkebb üzletkötés mellett bonyolódik le. A múltévi aratású kukoricáért frankó dunai kikötő 215 levát (kb. 9.20 P), az új kukoricáért 200 levát (kb. 8.60 P) fizetnek.

A nemzetközi tej- és tejtermékpiacon helyzete. A svájci gazdaságvetés árhrszolgálati osztályának jelentése szerint az európai tejtermelés a folyó év harmadik negyedében meglehetősen kedvező volt az időjárás. Ezzel szemben Észak-Amerikában és a déli félteke országában a tavalyinál valamivel kisebb volt a termelés. A sajtópiacon júliusban és augusztusban csendes volt, az árak alig változtak. A háború kitörésével szeptemberben a helyzet jelentősen megváltozott, az árak emelkedtek és a piacok irányzata megváltozott. A mostani viszonyok a sajtópiacon kétségkívül további áremelkedésre vezetnek. Az 1914—1919-es évek tanulsága alapján a háború esetére szóló jóslásokkal szemben a világ vajpincén mindeztől sem mennyiségileg, sem az árak tekintetében nagyobb kilengés nem történt. Mégis különböző országokban tejáremelésről folytatnak tárgyalásokat.

A keszthelyi M. Kir. Gazdasági Akadémia Georgikon Irodalmi és Tudományos Köre most tartotta meg évi első szakkonferenciáját. A nagy érdeklődést keltett gyűlésen *Kolbái* Károly akadémiai rendes tanár, a kör védnöke és *Tóth* Jenő III. éves hallgató koronként elnököltek. *Tóth* Jenő elnök udvozoló szavai után *Kolbái* Károly tanár nyitotta meg a gyűlést. *Szentpétery* Ödön okl. gazda „A Felvidék és Kárpátalja jelentősége” című tanulmányát *Lendvai* Endre III. éves hallgató adta elő. A statisztikai adatokkal alátámasztott pályadíjat nyert munka foglalkozott a Felvidék mezőgazdaságával, erdőgazdálkodásával, a vízi energiákkal, továbbá ismertette a Felvidék visszacsatolásának kihatását az ország mezőgazdaságára. *Sárközy* Péter III. éves hallgató igen alapos felkészültséggel a mezőgazdasági eszedprobléma vitakérdését vetette fel. A kérdéshez többen szóltak hozzá, sok esetben értékes gondolatokat vetve fel. A vitakérdést *Sóthy* István akadémiai rk. tanár zárta le, ismertette a külföldi tárgyak megindított mozgalmait és a kiadott törvényeket s rámutatott arra, hogy meg a külföldön sincs véglegesen rendezve ez a kérdés. A továbbiak során kiemelte, hogy a munkások tanítása, a cselédbérek rendezése, a munkaházak építése, a sokgyermekes családok segítése stb. azok a szociális intézkedések, amelyek ezt a kérdést előbbre viszik.

A 2. számú M. Kir. Háztartási (gazdasági) Vándortanfolyam Kisújszállason október 29-én tartotta záróvizsgáját és kiállítását *Vancsary* Sándor mezőgazdasági szakiskolai igazgató elnöklésével. A vizsgai feladatok, a kiállított ételmenük, kézimunkák és fehérművek arról tanuskundak, hogy a kisújszállási lányok lelkiismeretes munkát végeztek. A tanfolyam Balatonkilitin folytatja működését *Idakéri* Katalin m. kir. gazdasági h. tanárnő és *Mósey* Éva gazdasági szaktanfolyam vezetőjével. A balatonkiliti tanfolyam 25 hallgatóval már meg is indult.

NYILTTÉR.

(É rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a tartalomért.)

3-6
tonna terhet
rossz uton is szállíthat
1-2 lóval

Légengörgő lovashocsin

Gyártja: ORENSTEIN ÉS KOPPEL
MAGYAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG,
BUDAPEST, VI. VILMOSCÁSÁZSAK-ÚT 31.

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az *arutőzsde* kenyérmagpiacán e héten a forgalom mérsékelt volt. Főleg felsőtzsávidéki és pestvidéki termékek kínáltak kenyérmagot és miután a nagymalmok részéről a kereslet változatlanul élenk maradt, minden felajánlott tétel azonnal el lehetett adni. A hét végén a búzaeladások jórésze már főként *decemberi* szállításra történt, amikor tudvalevően további 15 filléres áremelkedés lép érvénybe. Miután aránylag csekély volt a termelői búzafelajánlás, az őrölözemek szükségletük egy részét a közraktárakban lévő készletekből fedezték.

A *búzakivitel* terén különösen említésreméltó esemény nem történt. A német- és olaszországi szállítások a szerződéses megállapodásnak megfelelően zavartalanul haladnak. Svájc számára már csak jelentéktelen mennyiségű búza szállítása esedékes az erre az évre megállapított kontingensből.

A *nemzetközi gabonapiac*on jól tartott az irányzat. A kereslet a kenyérmagvak és egyéb termények iránt a háború harmadik hónapjában is változatlanul élenk. Rövid negyedév leforgása alatt a vezető tengerentúli terménytőzsdéken igen számottevő volt az áremelkedés, amit az alábbi táblázatban közlök árjegyzések is igazolnak.

Chicago:	Árjegyzés	VIII. 17-én XI. 17-én
Búza decemberre	65	88
májusra	65	85
Rozs decemberre	42	52
májusra	44	53
Kukorica decemberre	42	50
májusra	45	52
Newyork:		
Búza, 2. sz. redwinter	83	106
2. sz. hardwinter	88	110
Rozs, western	60	73
Liszt	410	505
Winnipeg:		
Búza decemberre	52	71

A vezető terménytőzsdéken a búza ára úgyszólván mindenütt *legolább 35%-kal emelkedett*, sokhelyütt azonban az árjavulás elérte a negyven százalékot is. A szomszéd államok között *Románia*ban most készült el az év első kilenc hónapjának hivatalos gabonakiviteli statisztikája, amely szerint 1.4 millió tonna, vagyis 140.000 vagon kenyérmagot és terményféléket exportáltak a románok. A legnagyobb átvévő országok a következők: Németország 360.000, Anglia 290.000 és Olaszország 254.000 tonna. *Buenos Aires*ben a decemberi búza ára ugyancsak szilárd, 6.40 pezó.

A *rozpiacon* szilárd az irányzat. November 15-ével az Árelenőrzés Országos Kormánybiztoságának engedélye alapján a pestvidéki szokványára 15-15, a nyíri 15-35 pengőig emelkedett budapesti paritásában. Az árjavulás 30 fillér, azonban a termelői kínálat ennek ellenére is mérsékelt, mert ez a kenyérmag aránylag még mindig a legolcsóbb takarmány. Az ország egyes vidékein — pl. Bares környékén — van némi kínálat, mindenütt masutt azonban a kereslet *megközelítően sem tudja fedezni a szükséglet* készáru hiányában. Azonnali szállítást roszot nemcsak bírósra, hanem szeszgyártásra, hízlatásra és nem utolsósorban komenció céljára is keresnek egyes gazdaságok.

Az *árpa* ára is éppen úgy, mint a rozsa, 30 fillérrel javult. A *takarmányárpa*kínálat azonban változatlanul hiányzik az ország minden vidékén és a szükséglet fedezése a legnagyobb nehézségekbe ütközik úgy, hogy más takarmányul kénytelenek a szükségletet pótolni. A 16-90—17-65 pengős hivatalos budapesti paritásos tőzsdéi árjegyzés tehát csak névleges. *Szárapra* iránt a kereslet némileg csökkent, az árakban változás nem történt és minőség szerint 19—22 pengő között kötöttek néhány tételt.

A *kukorica* irányzata elnyhult. Az esős időjárás is közrejátszott, hogy a kereslet némileg megcsappant és így a fokozatosan emelkedő kínálat következtében az időszerűen száraz kukorica ára budapesti paritásában 16-50 pengőig esett vissza, holott még a közelmúltban 17— pengővel is jelentékeny mennyiségeket kötöttek. Dunántúli származású csöves kukoricából elkelt néhány kocsrakomány budapesti paritásában 12-50 pengővel.

A *szabpiac*on hasonlóképpen csökkenő árak alakultak ki, jóllehet az Árelenőrzés Országos Kormánybiztoságának rendelete alapján november 15-től az árak javulhattak volna. Miután elegendő áru volt a piacon, minőség szerint az árak 19-25—19-45 pengő között váltakoztak.

Állatpiacon szemle.

Legutóbbi jelentésünkben már rámutattunk arra, hogy a kukorica aránylag magas ára, valamint a kedvezőtlenebb kukoricatermés miatt a félig hizott *sertések* nagy tömegben tudulnak a piacra. A mostani zsír- és szalonnaárak ugyanis ninesenek arányban a kukorica árával, aminek kétségtelenül szerepe van a jelenlegi túlzott kínálatban. Az élősértéskivitel erős útemben folyik úgy, hogy a német, a cseh-morva protektorátusi, a szlovákiai és svájci viszonylatban jelenleg hiteknit kb. 10.000 sertést szállítunk ki. Értelmeleink szerint tárgyalások folynak a hasított sertéskivitel megindításáról is. Ezek alapján remélhetjük, hogy hizott sertéselelegünk zavartalanul elhelyezhető lesz, ha a félig hizott sertések nagy tömege nem kerül idő előtt piacra. A könnyű, félig hizott sertések külföldön nem helyezhetők el, nagy tömegük pedig a belföldi árakat tőri le. Ezt a tömeget egyenletesen elosztva, áresés nélkül esetleg a mainál jobb áron lehetne értékesíteni. Mindezek alapján kívánatos volna az, hogy a hízlatás jövedelmezősége biztosíttassék és a gazdák hízoltabb állapotban és egyenletesebb elosztásban értékesítsék sertéseiket. Ezzel kapcsolatban még kell jegyeznünk, hogy a zsír- és szalonnaelhelyezés jelenleg csaknem minden mennyiségben biztosítva van, így tehát zsír- és szalonnafelesleg nem nyomja a piacot. A Németország részére szállítandó szálamennyi-

ség kb. 20.000 sertés húsának felel meg, ezenfelül a Sertésértékesítési Bizottság is több ezer sertés húsát vásárolta meg intervenció alapon és tárolja a hűtőházakban.

A Németországba irányuló *vágymarha* kivitelünk úteme előreláthatóan 1—2 hétig csökkenni fog, mert a fokozott szállítás a kontingensünket erősen kimerítette. Január 1-én azonban az újabb kontingens lép életbe. A csökkentett útemé német szállítással szemben Olaszországba nagyobb mértékben szállítunk vágómarhát és ott tudvalevően most már a teljes németországi árát érjük el. Az Országos Állatértékesítési Bizottság ezért azokat a tetteket, amelyek a német kontingens már nem fértek be, olasz viszonylat részére osztotta be.

A Külkereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.

(1939 november 15.)

Baromi. A vidéki piacokon a felhozatal az ideyének megfelelően nagy. A pulykatehozatal fokozódó, főként libából és csirkéből hoznak nagyobb mennyiséget a piacra. Az exportkereskedelem érdeklődése élenk és a minimális árak felett vásárol. Pulykakivitelünk Angliába erős útemben megindult. Német exportunk az ideyének megfelelően bonyolódik. A nagyobb vidéki piacokon kialakult kilogrammonkénti árak a következők: Kecskeméten: Csirke 1.25—1.30, liba 1—1.03, kaesa 1.13—1.15, pulyka 1.10, gyöngyös 1.31—1.42, Békéscsabán: Csirke 1.18, tyúk 1.65, liba 1.02, kaesa 1.12, pulyka 1.02, gyöngyös 1.33; Kiskunhalason: Csirke 1.15—1.20, tyúk 1.02—1.05, liba 1—1.05, kaesa 1.05—1.10, pulyka 1—1.05, gyöngyös 1.31; Szegeden: Csirke 1.18—1.20, tyúk 1.05—1.10, liba 1—1.02, kaesa 1.10, pulyka 1—1.02 pengő. Az érvényben lévő minimális exportárak változatlanok. Az idei pulykaértékesítéssel kapcsolatban ezúton is felhívjuk a termelők figyelmét, hogy a folyó ideyben a nemzetközi feszültség következtében a pulykaértékesítés ideje megrövidült. A szállítási idő meghosszabbodása következtében a pulykaértékesítés a folyó hét elején megindult és már december első hetében lezárul. Tekintetbevéve tehát a pulykafeldolgozószáshoz szükséges időtartamot, a gazdák igyekezzenek pulykáikat legkésőbb december 5-ig húsmínőségére feljavítva piacra hozni, hogy a karácsony előtti kedvező értékesítésben, tehát az elérhető legnagyobb árakban részesüljenek. Együttal felhívjuk a gazdák figyelmét, hogy a külföldi értékesítésnek megfelelően lehetően november 25-ig hozzák piacra a jércepulykát, míg november 25-e után inkább a kakaspulyka értékesíthető.

Tojás. A vidéki piacon a felhozatal csekély. Belföldi fogyasztásra jóval a minimális exportár felett vásárolnak. Az Országos Tojásmegállapító Bizottság által megállapított minimális exportár 1.30 pengő kilogrammonként. Kivitelünk szünetel. Fontosabb exportpiacainkon az árak a következők: Kiskunhalason 1.70—1.80, Békéscsabán 1.70, Szentéssen 1.75 pengő kg-kint.

Vad. Az enyhe időjárás miatt a nagy vadászatok még nem kezdődtek meg. Ennek megfelelően kivitelünk csak kisebb mennyiségekre korlátozódik. Az Országos Vadármegállapító Bizottság által megállapított minimális exportárak nem változtak.

Toll. A piacra felhozott tolmennyiség az ideyének megfelelő. Németországi exportunk meglehetősen. A belföldi árak változatlanok.

Gyümölcs. Téli almából a szállítás mind a Németbirodalom, mind a cseh-morva protektorátus felé folyamatosan bonyolódik. A megállapított német átvételi ár változatlan.

Zöldszőlők. *Vörös- és fokhagymakivitelünk* az utóbbi napokban erőteljesebben folyik és főként a Németbirodalomba irányul. A vöröshagyma minimális termelői ára változatlan (q-kint 7.50 P). *Burgonyakivitelünk* csekély. Olaszországba és Svájcba szállítunk. Az exportkereskedelem a kivitelre vásárolt burgonyáért a belföldre megállapított minimális termelői árakat fizeti.

Bor. A borpiacon az irányzat tartott. A tömegtermelő vidékeken az árak mindenütt az intervenció árak fölé emelkedtek. Áru kevés van, a gazdák áremelkedésben bízva, borkészleteiket visszatartják. Az Alföldön seprösen, Malligand-fokonként 2 fillért, magasabb fokú és sötétszínű árúrt 2.2—2.3 fillért, uradalmi tetteikért emd többet is fizetnek. A minőségi borvidékeken — főként a szines áruban van kereslet és Villányban, Egerben és Sopronban nagyobb tettek cseréltek gazdát. Fehér áruban nines kötés, mert az exportkereskedelem nem hajlandó megfizetni a gazdák által kért magas árakat. Kivitelünk Svájc és Németország felé változatlan feltételekkel folyik.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonapiac: (A Budapesti Áru- és Értéktőzsdéről hivatalos árjegyzés.) 1939 november 16. I. Készáru. Az árak budapesti paritásában, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnali szállítandó árua vonatkoznak. *Búza* 77 kg-os 19-80, 78 kg-os 20-30, 79 kg-os 20-80, 80 kg-os 20-80. *Rozs* pestvidéki 14-90—15-15, más származású 15-10—15-35. *Szárapra* 19—19-85, elsőrendű 20—20-85, kiváló 21—21-85. *Takarmányárpa* elsőrendű 17-40—17-65, közepminőségű 16-90—17-15. *Zab* elsőrendű 19-35—19-45, közepminőségű 19-25—19-35. *Kukorica*, új, tisztántúli állomásokról 16-50—16-60. A készárupiacon kötött tényleges ügyletek. (A búzakötésnek a vételárban a kereskedői felár nem foglaltatik bent.) *Búza*: 150 q 80 kg-os, budapesti paritásában 20-80; 300 q 80 kg-os, az Csepel közraktár, kocsióra rakva, december 5—10-e között 20-95; 300 q minőségbúza, Budapest közraktár, kocsióra rakva, december elejére 21-20. *Rozs*: 150 q ab kisaloldli állomás 14-55. *Kukorica*: 300 q új, budapesti paritásában, ex Budapest 16-50; 150 q csöves, budapesti paritásában, dunántúli 12-50. *II. Határidőszület.* Záróárfolyamok, zárójelben a leszámoló árfolyamok. Fizető nap 1939 november 18. Az árak 100 kg-kint, aranypengő értékben. *Rozs* márciusra 15-73 (15-70).

Lisztpiac. (A Budapesti Lisztárjegyző bizottság árjegyzése.) 1939 november 16. Az árak aranypengőben. 100 kg-kint, a szokásos máhmi feltételekkel, helyt Budapestben, legalább 60 zsakra értendők. *Búzaliszt*: búzadara 38-15—39-15, 0gg. 0g, 0f 37-15—38-15, 2gg. 2g, 2f 35-80—36-30, 4-es 33-55—34-55, 5-ös 31-30—32-30, 6-os 26-30—28-30, 7-es 19-05—20-05. *Rozsliszt*: 0-as 28-40—30-40, 0f 25-65—27-40, f. 19-65—21-40, 1f. 17-65—18-65.

Az összes gyártmányú fűkaszaló- és aratógépekhez

LÁSZLÓ ES FIA
Budapest, VIII. Alkotmány u. 25.
Telefon: 1-184-31, 1-177-52

MEGHÍVÓ.

A Kálvintéri Gyógyintézet Részvénytársaság 1939 december hó 5-én délután 17 órakor saját helyiségében (Budapest, IX., Ráday-utca 2)

rendkívüli közgyűlést

tart az alábbi tárgysorozattal:

TÁRGYSOROZAT: 1. Az intézet könyvelésének és ügyvezetésének felülvizsgálása kérdésében határozathozatal. 2. Határozat a könyvelés és ügyvezetést illető felelősség kérdésében. 3. Az alapszabályok módosítása és pedig: a 20. § megváltoztatása olyan értelemben, hogy „az igazgatóság a közgyűlés által a 16. §-ban megszavazott módon 3 üzleti évre választatik és legalább 2, legfeljebb 5 tagból áll”. A 22. § 2. mondatának megváltoztatása akként, hogy „az igazgatóság határozata akkor érvényes, ha azt ajánlott levéllel harmadnapra összehívott gyűlésen szótöbbséggel hozzák”. A 23. § oly módosítása, hogy „a felügyelőbizottság 5 tagból áll, akiket a közgyűlés egy évre választ”. A 26. §-nak „azon megszorítással stb.” kezdetű intézkedése a szakasz végéig törölendő”. 4. Igazgatósági tag választása. 5. Felügyelőbizottsági tag választása. 6. Az intézet ügyvezetése kérdésében való határozathozatal. 7. Határozathozatal az intézet igazgató-egyesületi létesítendő szerződés kérdésében. 8. Határozathozatal az intézetnek közös számlára kötött ügyleti kérdésében. A rendkívüli közgyűlésre a t. Részvényeseket az alapszabályoknak megfelelően ezúton hívja meg 2515 az Igazgatóság.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 181-040

Az üzemi és számtartási osztály a mai gazdasági helyzetre való tekintettel fokozottabb tevékenységet kíván a gazdaságosság érdekében kifejtetni és a hozzáfordulóknak üzemi, számtartási és egyéb vonatkozású kérdésekben is megbízható szaktanácsot s útbaigazítást ad.

A három évtizede fennálló **számtartási osztály** jelentős eredményekre hivatkozhatik, nemcsak a számtartás elterjesztése, fejlesztése, egyöntetűvé tétele céljából végzett munkájával, hanem különösen azért, hogy a nagyobb gyakorlatot és tudást igénylő számadási lezárásokat végzi, zárszámadásokat (mérlegeket) készít, amellyel a tényleges jövedelem alapján való igazságos adóztatást és a gazdaság minden esetben sérelmes becsles alapján való megadóztatás elkerülését éri el. Azokban a gazdaságokban, amelyek eddig rendszeres számadást nem vezettek, a számtartási osztály vállalja számadás feltételeit, az évközi számadás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa irányított számadásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszék, stb.) benyújtandó, valamint minden más számadás és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pártatlan kimutatását, leltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatoknál szakértő és ellenszakkértő kiküldését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzemi kérdésekben felvilágosításokkal szolgál, üzemszerveket készít, becslesekét végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérlet-átadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérlet-átadásnál, átvételénél elvállalja az elő- és holtfelszerelés feltételeit, becsleését.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vények díjszámításának a felülvizsgálását, a túlfizetés visszafizetésének kieszközölését.

Ingatlanforgalmi osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtokok eladását, bérbeadását, mérnöki felmérést és parcellázását, Jelzálogkölcsönök szerzését és lebonyolítását. Biztosítási ügyeket legelőnyösebb lebonyolítását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt ad

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya.

ELADÁS

FOGATOS répkafelműgépek, burgonyakasztók majdnem újak, alkalmi árú kaphatók: Urmányi Károly ögnél, Budapest, Báthory-utca 7. 6400

200 kat. holdas zsidó birtok Budapesttől 30 km-re eladó. Szilveszter megkezdését: „8205” jelleg alatt a kiadóhivatalka hár. 8265

Szekérbroncsajlító-gép kapható: **KEMÉNY MANÓ** műszaki üzletben, Budapest, V., Akadémia-u. 21. 2485/b

KEMÉNY gépezetgépüzem létszámgyűjtés, teljes felszereléssel, üzemi képes állapotban, eladó. Bergadasság, Hull, u. p.: Óhaj, Bars megye. 8269

Szénsavas takarmánymész-szükségletét mielőtt beszerzésre, saját érdekeben kérjen ársajnálást **BERCZELLER JENŐ** Budapest, V., Nádor-u. 12. Telefon: 152-343

Tengerimorzsoló négyvelű Hofherr tisztítóval, Mosonia egyetemes és más darabok, szecskavágók, tárgyak, gyűrűszerszámok, traktoralkatrészek, vetőgépek stb. olcsón kaphatók **Vetőgépjavitó, Vízszóró-utca 58.** 8216

Tiszavárkony állomástól 5 km-re **70 m. holdas** mindent termő **tanyás birtok,** megfelelő épületekkel, sürgősen eladó. Bessing budapesti bérház, vagy villával elcsérelhető. Jelenleg magyar földünkint 165 kg. búzátér bérbeadva. Ügynekek díjaztatnak. Bővebbet Gestler Bank, Szolnok. 8249

MEDICAGO 20 kalapácsos **Örlőgép,** RAPID III Kőhne daráló, Hofherr TE erőhajtásos **morzsoló** eladó. **SIMON GYULA** Budapest, Iroda: Pozsony-út 52. Raktár: Váci-út 116. 8245

OLCSÓN eladó egy teljesen hibátlan lipizai mén Esterházi-ménésből, hibátlan, 162 cm magas, 6v 175. láb 21, párja ugyanannyan arabs és lipizai félév teljesen hibátlan szép pár, jó kocsilovak, pedigérel és van 4 darab hárít amerikai pedigrészek, 2 fekete 7 éves, 2 darab 4 éves, hibátlanok, nagyon gyorsak, autóbiztosak, nagyon párosak és szépek. Dr. Rákosi Árpád, Dévaványa. 8258

ÖSGATÉREK, horganyzott „SPIRAL” fogó, precíz kivitel, minden méretben raktárról szállítható. Urmányi Károly, Budapest, Báthory-utca 7. 6400

PRIMA állapotban lévő orosz kocsibunda eladó. Budapest, Ester-utca 4. Háztelgyűléssel. 8124

20 HP RÁBA TRAKTOR 2 éves, abszolút üzemi képes, esetleg 30-asú Sack-akérel eladó. 8215

SIMON GYULA Budapest, Iroda: Pozsony-út 52. Raktár: Váci-út 116. 8245

SORFA és kerti öltözőre alkalmas nagyszámú fa a legkülönbözőbb változatokban kapható gróf Pappenheim uradalom falakalájában. Rendkívül olcsó árak. Cim: Moha, Fejér megye. 8215

ÜRMÉNYI KÁROLY Gépeladás — vétel Budapest, V., Báthory-u. 7 (Hársód-utca sarok.) Telefon: 124-134

CASALI MORZSOLÓ raktárról kapható. Barna László ökl. gépész-érnök, Budapest, Báthory-u. 9. 2401

ELSŐRENDE és másodrendű, fapajma, Batul, Kanadai renet, Parker pepin, Bellefleur, tósalma, Rosmarin pepin kisebb és nagyobb mennyiségben. Gazdaság, Ótvás, Zala m. 8212

5-6 HP Wehank nyersolajmotor, „Kifogastalan, üzemi képes, eladó. **SIMON GYULA** Budapest, Iroda: Pozsony-út 52. Raktár: Váci-út 116. 8247

GEPEORÉ berendezett szecskavágó és tengerimorzsoló, Kőhne-féle gyártmányok, jutányosan eladók. Gazdaság, Ótvás, Zala megye. 8213

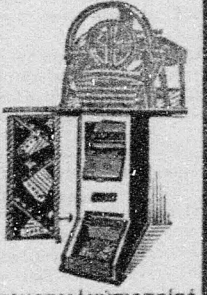
HASZNÁLT GAZDASÁGI GÉPEK és **OLCSÓ ALKATRÉSZEK** speciális beszerzési forrása. Barna László ökl. gépészmérnök, Budapest, V., Báthory-u. 9. 6325

TRAKTORTÁRSASÁGOK Olívér és egyéb ekealkatrészek beszerzését Urmányi Károly ögnél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 6400

TRAKTOREKÉK, Eberhardt-gyártmányú, három-, négy-, öt-, hat- és nyolcvanú, majdnem új állapotban olcsón kaphatók Frankl Gépraktárban, Budapest, V., Váci-út 64. Telefon: 292-163. 8244

GATTER horizontális, majdnem új, kettős konstrukciójú, üzemi képes megtekinthető, 8 méteres rönkkocsival, jutányosan eladó. Urmányi Károly ögnél, Budapest, V., Báthory-utca 7. 6400

PLANET lökapak, társasbortók és egyéb alkatrészek legúj minőségben, jutányosan Áron Urmányi Károly ögnél, Budapest, V., Báthory-u. 7.

TAKARMÁNYTISZÍTÓ MÁGNESEK mindenféle gazdasági és műszaki cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása

KEMÉNY MANÓ műszaki üzlet Budapest, V., Akadémia-u. 21.

HÍDMÉRLEG, marhamérleg új és használt raktáron, ügyintéző javíthat, hitelesítést olcsón vállalunk. Paál és Farkas mérlegüzem, Budapest, Hársod-utca 3. szám. 2490

30 HP Cermák 42.000. számú, 1 idényű cséplő, generáljavított gép, 25 és 14 kalapácsos **Örlőgép,** 2-3-as akék, 28-40-es **társasbortók** eladók, Ford-szácsos bevezések, Saigo, Budapest, Révész-utca 8. 7325

ZÖLDHEGYI M. ISTVÁN V., Báthory-u. 3. Vesz és elad használt mezőgazdasági gépeket

FOGATOS és traktor társasbortók, traktorek 4, vasú Eberhardt, daráló, Lanz és Kőhne, fogatos 2-es eke Sack, szecskavágó CEJ Kőhne, tengerimorzsoló kettélyű, kombinált vetőgépek 12-, 14-, 16- és 18-soros, karbidreflektor 2000 gyertyafényre, ekefejek, kormánylécek, akvácsok különleges minőségben, vetőgépalatrészek, boronatarcsák és egyéb mezőgazdasági géprészek.

Olcsón beszerzhető: a világhírű Pils jogó gépalkatrészek, a világ összes gyártmányú fűkaszaló- és aratógépekhez. 6065

Haszonbérbe keresek

1940 október hó 1-re 1000-1500 kat. holdas, kimondottan jó talajú és fekvésű birtokot, kövesúthoz, vasúthoz nem nagy távolságban, jó munkásviszonyokkal. Cim a kiadóban.

ELADÓ SZŐLŐBIRTOK

Kál község határában a volt gróf Károlyi hitbizomány tulajdonát képezett mintegy **69 kat. hold területű szőlő és gyümölcsös** a hozzátartozó épületekkel együtt egy darabban zárt versenytárgyalás útján **eladó.**

Érdeklődők forduljanak az Országos Földbirtelintézet telepítési osztályához, ahol a versenytárgyalás feltételei átvehetők. A vételre csak az pályázhat, aki az 1936: XXVII. t.c. alapján földingatlan szerzésre jogosult.

traktorezszközök

EBERHARDT-TRAKTOREKÉK: 3-vasú Gatter 3-vasú beütéssel, 3-vasú Polux, 4-vasú Fax (csak 45 HP traktorhoz), két drb 16-vasú Rapid tartóhárral négy drb 5-vasú Rapid tartóhárral, 3-vasú amerikai mélyszántóke.

Gazdasági gépek: Ásványi szárítógép, Casall tengerimorzsoló, Ickevő tengerimorzsoló, lánctalpas traktor, 3-tagú löthető vashengerek, burgonyakasztó, Lanz Örlő-szecskavágó, 17-soros „T” Nemzetl” vetőgépek, alajjalómérők, daráló, stb., stb.

BARNA LÁSZLÓ ökl. gépészmérnök Budapest, V., Báthory-utca 9. Telefon: 126-925

TEHENÉSZET,

mezőhegyesi bikától származó 25 darab törzskönyvezett szimmentáli tehén, részben hasas, részben fejős. **eladó.** Ifj. Bakos Mátvás földbirtokos Békéscsaba, Munkácsy-utca 12. sz. 2314

VÉTEL KISMOTORTI repülőgépek keresek. Ármegjelölésű és letölt. Váróczy László, Kaposvár nyírk. 8268

MARHAMÉRLEG gyári új, raktárról szállítható, jutányosan Áron Urmányi Károly ögnél, Budapest, Báthory-utca 7. 6400

EGYBÉ autóbiztos, jó behajtott kocsijú eladó Szenci László gazdaságban, Kunszentmiklóson. 8242

LŐNYÍRÓGÉPEK szakszerű javítás, olcsó árszabálással, Áron Urmányi Károly ögnél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 6400

ELADÓ egy használt, jó karban lévő 60 cellás, 108 amperórás akkumulátor-telep, kapcsolótáblával, dinamóval és meghajtó ágyvasalattal együtt. Gróf Hadik gazdaság, Serepelyes. 8121

MÉREY ERNŐ BUDAPEST IX., Erkel-utca 20. sz. TELEFON: 186-524.

34 éves gyakorlat alapján vállalja gazdasági számadások feltételeit, irányítását, felülvizsgálatát, zárszámadás (mérleg) készítését, minden üzemi és számtartási munkák végzését. 8208

BÉRLÉL BUDAPESTTŐL 100 km körzetben 1006 hold körüli olcsó bérlő homokbirtokot bérlethe. Keresek. Tavaszi átvételre lehetőséget. Letétár tárgyakat megváltom. Ajánlatokat Kozárményi Lajos, Budapest, 72. posta rest. 8248

Hirdessen lapunkban!

47

Jellegű csaki po mell to vá

Díjtalan Az 50 év Gazdasági születe (János-utca) 100 tag betöltendő Minden 8424k, h hogy bet orda (19 vevő, eg Gazdasági letésl, bel

BET

OHU. A SZOLN keres gy keresztén tistat, ványmás vissza ne neki Cuk címre kü

INTEZŐ, képek a Ajánlatok Budapest

FÁLYAZ Döntött dőle jó zatot bír bejöttöt pengő k 800 kg r kilogramm 1600 kg r burgonya 10 méter gősserűt (csak leg dalmi be termésűt 600 négy orvó-g vesele, 1 költőgék egy-évi és eredm történi r csak gazd egynek p kiváratás mely inte és sziláms bekötöt, minyeen állás-ter 1-6) elfi kerényvel taitat 60 sító bírn melyek v folyó evi címre kü Lajos, Vid, Som

ELSO napra ker Gazdaság rad vin

IRODAI jártas, pő bosszab alabb 4 sziget km Símotort

AZONNAL somogyi g könyvelés külső teon leg idősebbi igényekkel munkakör Hencse, S

KERESZTÉ zeti keré tásban na Kádigi mő nyitvaár reit, aján Gazdaság, dandók.

GÉPESZK azonnali b rok becsle zset levél háza, kére

VINCHELÉ galmas sz 18 holdas 410 szőlő dőst felté dandó: Gyönk.

KERTESZÉ tészet mű szerény B Bikádi ga

KERTESZÉ kal felve tokat: B utca 12. t

VÁSÁROLJON ROZSDAMENTES MEZŐGAZDÁK ZUHATAGKÚTAT

aluminium bronz-serleggel.

30 éves tapasztalat eredményo.

Egyedárusító:
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezele

Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

SZÉKELYVÁROS, SZOLNOK, LÉPÉNY, KÖMÁROK.

M. KIR. KÖZPONTI LÓVÁSÁRLÓ-BIZOTTSÁG

Budapest, X. ker., Kerepesi-út 49. sz. Ferenc József lovassági laktanya

Hirdetmény.

A m. kir. központi lóvásárló-bizottság kéri a **ménestulajdonosokat és a ménesek vezetőit** s közöttük különösen azokat, akiknél a bizottság csikókat rendszeresen vásárolni nem szokott, hogy az **eladó** 3 és 1/2-7 éves **csikókat és lovakat**, amelyek hátsó célra tekintetbe jöhetnek, a **bizottságnak jelentéské** be. A bejelentéssel egyidejűleg kéri annak a közlését, hogy a csikók milyen fajtájúak és hol lehetne azokat megtekintetni. A bizottság a csikók megtekintése végett a ménesbe kiszáll és azokért a csikóért (lovakért), amelyek a bizottság megítélése szerint kiválóbbak, a **pótlóárnál (700 pengőnél) magasabb árat fizet.**

A bizottság címe:
Budapest, X., Kerepesi-út 49. Ferenc József lovassági laktanya

A MAGYAR KÖNYVPIAC ESEMÉNYE!

Az első nagyszabású tudományos színvonalú **irodalmi mű** Magyarország kormányzójáról.

Ez a könyv annak a férfinak az életét vetíti elénk, aki minden magyar ember számára a legtöbbet jelent: a **magyarországi vezért.** Hazánki regényhőse ő, de életének változása minden kódtól, minél szebb, mélyebb, gazdagabb.

Horthy Miklós

ennek a sorodó emberöltőnek magyar hőse: a magyarság minden éremének legtestesebbje; **hőstörténet, hős- és bölcs, vitéz és országépítő egyaránt.** Élete hőstörténet, az az épepe a kard és toll legkiválóbb magyar hősei mondják el ebben a könyvben.

A mű gondiál készült, finca papírra nyomtatott kb. 20x26 cm. nagyságú hatalmas kétfel. 50 képtábla, kb. 120 kép díszíti. Ára egészvászonkötésben 14.- pengő, diákos bőrkötésben 18.- pengő, amattör-bőrkötésben, aranybetéttel, tokban 25.- pengő. Megrendelhető a „Patria” könyvkereskedésben, Budapest, IX., Ühöl-út 25.

Az összeg előzetes beklüde mellett portómentes szállítás. Utánvétél a portóklüdeket felszámítjuk.

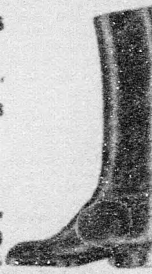
A használt olaj érték!

Regeneráltassa vagy adja el az „OLEA” OLAJTISZTÍTÓ IPARI KFT.-nél
Budapest, IX., Soroksári-út 45. Tel.: 137-681

Stephanits János utóda Dr. Stephanits István és Zauper Lajos

úri cipészek, csizmaspecialisták. Saját készítményű cipők és csizmák raktáron.

Budapest, VIII., Rákóczi-út 3. (Pannonia-szálló mellett) Telefon: 141-024

Gróf Széchenyi István kálmáncai gazdaságában s ezek takarmányviszonyok miatt a következő esztendőre, 1940. évi és telivér apától származó

lovak eladók:

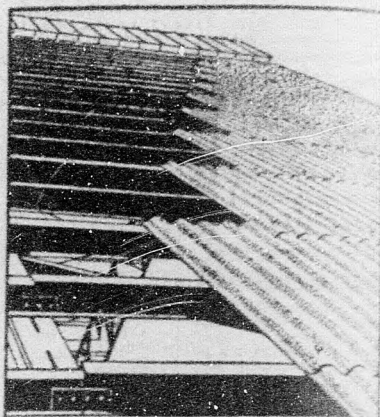
3 pár számfeletti kocsi.
6 db 3 és föl éves herélt csikó,
3 db 2 éves kanca csikó,
1 db 2 éves herélt csikó.

Bővebb felvilágosítást Józsefgyelölés, Kálmánca ad.

Rozsnyó város használt mezőgazdasági

kisvasúti síneket és lórakat keres megvételre.

Ajánlatok főjegyző címre küldendők. 2505

A törv. várj. **Eternit** azbesztcement hullámfedés nem rozsdásodik, karbantartásra nem szorul!

ETERNIT MŰVEK
Budapest, V., Berliini tér 5.

Megvételre keresünk

jó minőségű **500-1000 holdas** mezőgazdasági ingatlant előnyös fekvéssel.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi irodája (Budapest, IX., Köztelek u. 8. Tel.: 181-040)

Biztosítsuk növendékállataink erőteljes csontfejlődését és óvjuk kifejlődött haszonállataink csontállományát csontbetegségektől. E célra legalkalmasabb a

DOROGI SZÉNSAVAS TAKARMÁNYMÉSZ

amely 98%-ot meghaladó tisztasági fokkal bír, ártalmatlan és pedigr legelsőrendű. Gyártja: a Szigetvári Kőszénbánya R.-T. dorogi műztelepén. Központi eladási iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 125-284. Ügyeljünk a „DOROGI” névre!

TRAKTOR

ÜZEMBIZTOS GAZDASÁGOS HASZNATHAJTÓ BERUHÁZÁS!

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR RT

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

„Patria” Irodalmi Vállalat és N. adai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Ühöl-út 25. szám. (Köztelek) — 395147 — Felelős vezető: Magvary István

XLI
Föld
151
Rész
Egy-
OMG
Szeg
Ism
ismét bi
mának
korában
a feisöb
tisztelőt
nyozgá
ceselb
közéle
és vele
egyéni
A m
nek töb
kevés k
résztül
csolódá
egybeke
kezes
élete és
nézzük,
előző f
nem vol
amelybe
amelyha
pedig m
győződ
tartott
Élet
a mező
és erős
egész el
elnöké
márcus
forrongó
ges árt
zervatív
jelszav
akkor is
Az által
győződ
nem vol
a hird
volt. Ez
kereste
szerülte
éppen ez
életén át
elvei ma